

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПРИМЕЊЕНУ КЛИМАТОЛОГИЈУ И АГРОМЕТЕОРОЛОГИЈУ
Београд, Кнеза Вишеслава 66, телефон/факс: 011/2542-687
www.hidmet.gov.rs

Зорица Радичевић, дипл.инж.
Љиљана Џингалашевић, дипл. мет.
Јелица Бојовић, дипл.инж.
Срђан Милакара, дипл.инж.
Слободан Радевић, дипл. инж.



АГРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ
У ПРОИЗВОДНОЈ 2024/2025. ГОДИНИ
НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Београд, новембар 2025. године

САДРЖАЈ

АГРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ У ПРОИЗВОДНОЈ ГОДИНИ 2024/2025.....	3
ОЗИМА ЖИТА - ЈЕЧАМ, ПШЕНИЦА.....	4
ПРОЛЕЋНЕ КУЛТУРЕ - КУКУРУЗ, СУНЦОКРЕТ, СОЈА, ШЕЋЕРНА РЕПА.....	7
ВОЋЕ И ВИНОВА ЛОЗА.....	10
ПРИЛОЗИ.....	12

АГРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2024/2025. ГОДИНИ

Вегетацију производне 2024/25. године обележили су неповољни временски услови, док су у зимском периоду временске прилике биле наклоњене пољопривредној производњи, те је и принос и квалитет озимих жита био висок. Производна година била је топлија и забележена одступања износила су од 1.8 °C на северу Војводине, до 2.5°C на високим надморским висинама југоисточне и југозападне Србије (Слика 2.). Током производне године забележено је на највећем делу територије Србије од 400 mm до 1000 mm воденог талога (Слика 12.). Падавина су биле лоше расподељене и временски и просторно, а и није било довољно да задовоље потребе биљака за водом.

После благе и умерено влажне зиме, пролеће и почетак вегетације карактерисале су појаве позних пролећних мразева који су нанели велике штете воћарским културама. Највеће штете претрпела је кајсија, затим шљива, вишња, трешња и бресква, а штета је забележена чак и на ораху и крушки. Такође, током цветања и оплодње воћа и винове лозе било је влажно време са честим кишама што је ометало лет инсеката полинатора и опрашивање и оплодњу, чиме је додатно угрожен принос воћа. Међутим, треба рећи да су и топлотни услови и услови влажности током пролећа били повољни за сетву, раст и ницање пролећних усева. Редовне и повремено обилне кише током марта и априла добро су дошле после сувљег зимског периода да наквасе површински и створе добре резерве влаге у дубљем слоју земљишта, а такође и да растворе додата хранива за презимљујуће усеве и омогуће уједначено ницање и пораст јарих усева. Али, тако добро и равномерно никле усеве у првим данима лета дочекали су изузетно неповољне временске прилике.

Наиме, у јуну месецу, који је познат као најкишовитији месец у нашем климату, није било уопште кише. Тај екстрем изазвао је велике штете на свим пролећним усевима, а највише усевима соје и кукуруза, док је сунцокрет нешто лакше подносио тако неповољне временске прилике. Суша се наставила и у првим данима јула, а значајније падавине, понегде праћене временским непогодама и градом, забележене су у другој половини месеца, на жалост касно за усеве. Током лета наставили су се сушни услови праћени појавом топлотних таласа (Слика 9.).

На самом крају вегетационог периода дошле су кише које су само помогле да се накваси земљиште и омогући лакша припрема за предстојећу сетву озимих жита. У години за нама, изузев озимих жита, која су имала одличан род и квалитет, све друге пољопривредне културе забележиле су подбачај. Како је свугде била суша, штете су зависиле од посејане сорте и хибрида, као и од времена сетве, примењене агротехнике, али у највећој мери од квалитета земљишта.

ОЗИМА ЖИТА - ЈЕЧАМ, ПШЕНИЦА

Високе температуре ваздуха и нешто мање падавина од уобичајених обележило је почетак производне 2024/25. године. Падавина је било током прве и почетком друге декаде месеца, а затим је до краја октобра било суво. Ипак, захваљујући падавинама у септембру и првој половини октобра стање земљишне влаге било је углавном задовољавајуће у површинском и у дубљим слојевима што је било повољно за сетву озимих жита чији је оптимални сетвени рок до краја октобра. Услови влажности у Србији процењени на основу једномесечног SPI-1 индекса суше/влаге одређеног за октобар 2024. године у великом делу земље показују да су преовладавали нормални услови влажности. На северозападу и југу било је умерено до јако влажно. Топлотни услови, укључујући и температуре сетвеног слоја земљишта, током октобра били су повољни за клијање и ницање озимих култура, јечма и пшенице.

Просечни временски услови током новембра омогућавали су нормално одвијање почетних фаза развоја озимих усева. Температуре ваздуха и земљишта у сетвеном слоју и у зони кореновог система биле су оптималне што је омогућавало равномеран развој усева из октобарских рокова сетве. Временске прилике током првих десетак дана су биле наклоњене сетви у тзв. толерантним роковима сетве. У овом делу месеца биле су изражене дневне температурне амплитуде, у већини крајева било је слабих и умерених мразева у приземном слоју ваздуха. Чешћа појава јутарњих мразева забележена је од средине месеца до средине треће декаде новембра. Најјачи приземни мразеви регистровани су на југу, југоистоку и истоку Србије, до $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ови мразеви нису негативно утицали на озиме усеве који су се налазили у почетним фазама развоја, како на оне из оптималних рокова сетве, тако и на усеве посејане у толерантним роковима. На највећем делу територије Србије регистроване су просечне месечне падавине. Највише падавина, кише, суснежице и снега, било је у другој половини месеца. Током последњих десет дана новембра дошло је до формирања мањег снежног покривача у већини производних подручја и његовог повећања у брдско-планинским пределима. Снежни покривач се у нижим пределима брзо истопио и додатно повећао залиху зимске влаге. Са новембарским падавинама влажност површинског и дубљих слојева земљишта је знатно побољшана у односу на почетак јесени. Температуре земљишта у зони кореновог система озимих усева и влажност земљишта су били повољни што је било значајно да и касније посејани усеви достигну одговарајући степен развоја и припреме се за период зимског мировања.

Топлотни услови током децембра (Слика 5), укључујући и температуре земљишта, били су повољни за мировање озимих усева и омогућавали су да касније посејана пшеница достигне одговарајући степен развоја и припреми се за зимско мировање. Током већег дела децембра на подручју Србије било је појаве слабих и умерених мразева у приземном слоју ваздуха. Најниже температуре у приземном слоју ваздуха забележене су последњег дана месеца, $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ у Крагујевцу. Ови мразеви нису негативно утицали на стање озимих усева. Током децембра регистрована је већа количина падавина од уобичајене за овај месец. Процент падавина у децембру у односу на просек био је од 125% у Војводини до 300% у делу западне и централне Србије, док је

у осталом делу земље било од 150 до 200%. Током треће декаде децембра у већини подручја било је снежних падавина при чему је формиран снежни покривач различите висине, од 2 до 20 cm, који је био добра термичка заштита озимим усевима од појаве ниских температура које су регистроване до краја месеца. Децембарске падавине довеле су до повећања зимске резерве влаге у земљишту.

Почетком и крајем јануара максималне и минималне температуре ваздуха биле су изнад или знатно изнад вишегодишњег просека. Појава виших температура од уобичајених није реметила мировање презимљујућих култура. Средином месеца максималне температуре ваздуха биле су ниже од просечних, а минималне јутарње око просечних вредности за овај период године. Током већег дела јануара, углавном до почетка треће декаде, било је појаве слабих до умерених мразева, у деловима западне и источне Србије, било је и нешто јачих приземних мразева, до $-13\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ове ниске температуре нису утицале на стање озимих усева јер су били добро припремљени за зимско мировање. Током јануара регистрована је знатно мања количина падавина од уобичајене за овај месец. Процент падавина у јануару у односу на просек је у великом делу земље био између 50 и 75%, а у источним подручјима Србије око 25%. У нижим пределима западне, централне и југоисточне Србије је током првих десет дана, понегде, дошло до формирања мањег снежног покривача који се није дуго задржао. Резерве влаге у дубљим слојевима земљишта су и поред слабог прилива падавина у јануару и даље биле солидне.

Током фебруара смењивали су се периоди топлијег и хладнијег времена од уобичајеног (Слика 6). Прва и трећа декада биле су у већини места топлије, са максималним температурама око и изнад просечних, док је друга била хладнија, са максималним температурама у већини дана испод вишегодишњег просека. Средином и крајем месеца и минималне и максималне температуре биле су изнад вишегодишњег просека, максималне температуре су крајем месеца у неким местима достигле и $18\text{ }^{\circ}\text{C}$. Високе температуре нису ометале мировање презимљујућих култура. Током месеца било је осим слабих и умерених, и јачих мразева у приземном слоју ваздуха, до $-16\text{ }^{\circ}\text{C}$. Овако ниске температуре су у подручјима без снежног покривача могле бити неповољне за стање озимих култура, нарочито оних које су слабије припремљене за зимски период јер могу изазвати оштећења надземне биомасе. Температуре земљишта на дубини чвора бокора озимих жита и крмних легуминоза су биле у оквиру просечних и стање подземних виталних органа ових култура је било добро. Топлотни услови током фебруара омогућавали су апсолутно мировање свих презимљујућих култура. Знатно мања количина падавина од уобичајене регистрована је у овом месецу (Слике 14 и 15). У неким пољопривредним подручјима средином периода, углавном у централним и јужним крајевима, било је и снежних падавина при чему је формиран мањи снежни покривач који је служио као термички изолатор и штитио озиме усеве од појаве јачих мразева.

Знатно топлије време са већом количином падавина од просека обележило је март као први месец вегетације. Прва половина месеца била је топлија, док је у другој половини марта преовлађивало променљиво време са честим колебањима температура. Забележена су два периода са нижим температурама од уобичајених при чему су регистровани умерени, а понегде и јачи мразеви у приземном слоју ваздуха са интензитетима до $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$. Озими усеви на великом делу производне површине су били у

добром стању, тако да појава јаких приземних мразева није нанела значајну штету. После дужег сувог зимског периода веће количине падавина током марта су добро дошле, како да наквасе површински слој земљишта и омогуће растварање датих хранива, тако и да поправе залихе влаге у дубљим слојевима. Међутим, обилне и прекомерне кише довеле су до стварања бујичних водотокова и локалног изливања и плављења појединих пољопривредних површина. Пораст температура ваздуха у првој половини марта условио је појаву првих крилатих јединки биљних ваши и њихово насељавање на усева пшенице. Током марта забележено је и насељавање имага житне пијавице и почетак полагања јаја.

Топлије време у већем делу априла омогућило је озимим житима интензиван пораст стабла. У првих десетак дана априла регистровани су, осим слабих, и умерени, понегде и јаки приземни мразеви, до $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$. Чак ни априлски мраз није нанео значајне штете усевама пшенице и јечма. Оштећења која су том приликом настала су минимална, готово занемарљива, јер је тада пшеница била у фази влатања. У другој половини априла је у неким деловима Србије било и појаве града при чему је регистрована мања штета на пшеници и јечму. Редовне и повремено обилне кише током априла добро су дошле после сувљег зимског периода како би наквасиле површински и створе добре резерве влаге у дубљем слоју земљишта, а такође и да растворе додата минерална хранива и омогуће уједначен раст и развој озиме пшенице и јечма. Залиха влаге у дубљим слојевима земљишта крајем априла у већини производних подручја била је оптимална што је представљало добре услове за даљи раст и развој озимих усева. Услови влажности процењени на основу Z индекса суше/влаге током априла показују да су на великом делу земље били нормални услови влажности.

Хладније и влажније време током већег дела маја није сметало озимим житима. Падавине су током маја биле скоро свакодневна појава у појединим деловима Србије, а у неким подручјима било је и града који је причинио извесну штету на озимим усевама. Дobar распоред падавина је допринео да најважније фазе развоја озимих жита као што су влатање и цветање прођу у оптималним условима. Резултат свега овога је квалитетно цветање са великим бројем цветова у класу, што је касније довело до доброг склопа класа и броја зрна у класу. Мајске падавине обезбедиле су повољне услове влажности, како у површинским, тако и у дубљим слојевима земљишта. Влаге је било довољно за фазу која је следила, наливање зрна. Нестабилно време са учесталим падавинама током априла и маја повољно је утицало на развој биљних болести. У усевама пшенице су били присутни симптоми сиве пегавости листа пшенице и пепелнице стрних жита, а у условима високе влажности, у осетљивој фази цветања пшенице постојао је ризик и од инфекције проузроковачем фузариозе класа.

Јун је обележило веома топло време са веома малом количином падавина. Овакви временски услови омогућили су да се несметано одвијају завршни процеси зрења, тј. наливање зрна које је трајало и протекло почетком месеца, када температуре нису биле тако високе. Ово је, такође допринело да класови остану релативно тешки, што се одразило на веома добре приносе који су били рекордни или близу рекордних последњих година. Током великог дела јуна није било падавина што је омогућило и нешто ранији почетак жетве као и њен завршетак до краја месеца. Топло и суво време погодовало је развоју ваши на класовима пшенице.

ПРОЛЕЋНЕ КУЛТУРЕ – КУКУРУЗ, СУНЦОКРЕТ, СОЈА, ШЕЋЕРНА РЕПА

Почетак вегетационе сезоне (март) обележило је топло и у већини дана променљиво време. Прва половина месеца била је топлија, док је у другој половини марта преовлађивало променљиво време са честим колебањима температуре. Забележена су два периода са хладнијим временом, када су у приземном слоју ваздуха регистровани мразеви и до $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$. Током марта регистрована је већа количина падавина од уобичајене за овај месец. После дужег сувљег зимског периода падавине су добро дошле, како да наквасе површински слој земљишта као и да поправе залихе влаге у дубљим слојевима. Рана сетва јарих култура је могла да се обавља у већини производних подручја. Високе дневне температуре током прве половине марта иницирале су излазак обичне репине пипе са места презимљавања.

Променљиво и хладније време преовлађивало је у првих десетак дана априла. У овом периоду и почетком друге декаде априла у приземном слоју ваздуха регистровани су умерени до јаки мразеви, до $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ који нису у већем обиму утицали на тек никле јаре усева. У наставку месеца било топлије, па су максималне температуре у појединим местима достигле и $30\text{ }^{\circ}\text{C}$. Температуре земљишта и ваздуха углавном су погодовале усевима из ране пролећне сетве за почетне фазе раста као и за сетву кукуруза, сунцокрет и соје чији су оптимални рокови били током априла. У овом месецу на територији Србије регистрована је просечна количина падавина, али су оне због карактера падавина биле просторно неравномерно распоређене. Редовне и повремено обилне кише током овог дела пролећа добро су дошле после сувљег зимског периода како би наквасиле површински и створе добре резерве влаге у дубљем слоју земљишта и омогуће уједначено ницање и пораст јарих усева. Залиха влаге у дубљим слојевима земљишта крајем априла у већини производних подручја била је између 60 и 110 mm што је омогућавало равномеран развој јарих култура.

У првој седмици маја било је топлије време од уобичајеног са температурама изнад вишегодишњег просека, а затим је до краја месеца преовлађивало свежије време са температурама у већини дана испод вишегодишњег просека. Најхладнија је била друга декада маја, када су минималне температуре биле од $1\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $12\text{ }^{\circ}\text{C}$, а максималне дневне најчешће од $15\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $23\text{ }^{\circ}\text{C}$. Топлотни услови су само почетком месеца били повољни за јаре усева, али у наставку месеца хладније и влажно време је ометало и успоравало пораст кукуруза, сунцокрета, шећерне репе и соје. Мајске падавине поправиле су услове влажности како у површинским, тако и у дубљим слојевима земљишта.

Међутим, појава изузетно топлог времена у јуну са веома малом количином доспелих падавина карактеристика је овог месеца (Слика 9). Током већег дела месеца минималне као и максималне температуре ваздуха биле су изнад просека. У периоду од 23. до 27. јуна максималне дневне температуре ваздуха биле су изнад $35\text{ }^{\circ}\text{C}$, а у појединим местима забележено је $40\text{--}41\text{ }^{\circ}\text{C}$. Количине падавина биле су неуједначене, али је у подручјима где их је било значило је жедним пролећним усевима како би се при условима екстремне суше донекле освежили. У нашем климатском поднебљу јун је месец са највише падавина, међутим ове године скоро да није ни било кише, што га чини најсушнијим јуном у последњих 55 година. Велики дефицит падавина и високе

температуре ваздуха веома брзо и значајно су смањиле влагу у земљишту и узроковале сушу на целој територији Србије, што је угрожавало стање кукуруза, соје, шећерне репе. Бројност лептира кукурузног пламенца током јуна је била висока, а високе температуре ваздуха су стварале идеалне услове за интензивно полагања јаја и развој ларви. У усевама шећерне репе била је присутна црна репина ваш и лисне совице.

Током јула било је веома топло време при чему су забележена три топлотна таласа. Најтоплији период је био од 20. до 27. јула када су максималне температуре ваздуха у Поморављу и на југу Србије достизале и 44 °С. Овакви услови током периода топлотних таласа нису погодвали пољопривредним културама. Високе температуре ваздуха, праћене дуготрајним сушним условима, прекидали су физиолошке процесе и изазивале су стрес код биљака. У таквим временским условима биљке су се бориле против увенућа и значајно им се смањио родни потенцијал, а самим тим и приноси. Такође, током овог периода регистроване су и високе минималне температуре и појаве тропских ноћи, тј. температуре преко 20 °С, које нису погодвале генеративним процесима код јарих култура. У првој декади јула није било кише, а како је и цео јун био без падавина, преовладала је екстремна суша у најосетљивијим фенолошким фазама код пролећних усева. Значајније падавине, понегде праћене временским непогодама и градом, забележене су у другој половини месеца, али касно за усеве. Последњих дана месеца дошло је до захлађења, са температурама око и мало испод вишегодишњег просека, које је пријало усевама. Иако је у северним и централним деловима земље током јула и било просечних количина падавина, њихов распоред био је изузетно лош и усеви су трпели последице суше. У усевама шећерне репе, након дугог периода високих температура, падавине су донеле влагу и подстакле развој пегавости листа шећерне репе, а у усевама соје је дошло до инвазије гриња и трипса, што је додатно оптеретило биљке већ изложене стресу од суше. Укупно посматрано, изузетно јака суша нанела је велике штете свим усевама, а највише усевама соје и кукуруза, док је сунцокрет нешто лакше подносио тако неповољне временске прилике. Наравно, стање усева у великој мери зависило је од сорте и хибрида, као и од времена сетве, примењене агротехнике, али у највећој мери од квалитета земљишта.

И у већем делу августа нису пријали временски услови стању јарих усева. Максималне дневне дневне температуре ваздуха у периоду између 8. и 16. августа биле су високе, од 34 °С до 39 °С. Минималне јутарње температуре су током августа биле око просека, осим на самом крају месеца када су ове температуре биле ниже од просечних. Високе дневне температуре ваздуха током већег дела августа додатно су погоршавале стање пролећних усева, као и стање самог земљишта, јер је долазило до формирања пукотина, исушивања земљишта и губитка воде чак и из дубоких земљишних слојева. Физиолошка реакција биљке на овакве услове огледала се у слабом порасту плода и мањем приносу.

У августу настављен је тренд слабог дотока падавина (Слика 20), тако да је и у овом месецу било мање падавина од уобичајених количина. Падавине су биле пљусковитог карактера са доспелим неуједначеним количинама. Негативан утицај суше током већег дела лета најизраженији је био код кукуруза и соје, а најмањи код сунцокрета чија је жетва почела средином августа. У летњим месецима (јул и август) је забележен појачан напад кукурузног пламенца и кукурузне совице чије су гусенице наносиле штете на листовима, стабљикама и клиповима, што је повећавало ризик од развоја плесни и микотоксина.

Током највећег дела септембра није била ништа повољнија ситуација за стање преосталих јарих усева који су били у завршним фазама зрења. Топло време и слаб прилив падавина додатно су негативно утицали на коначан квалитет и принос усева из пролећне сетве. Крајем месеца дошло је до пада температура ваздуха са честом појавом падавина. Агromетeоролoшки услови током великог дела септембра су омогућавали бербу преосталих ратарских усева.

Принос кукуруза и соје је у овој производној години знатно слабији од вишегодишњег просека. Сунцокрет је имао нешто боље приносе, али мање од просека. Понегде, у појединим производним подручјима, било је нешто квалитетнијег рода и приноса, али то је углавном то било ретко и зависило је од примењених агротехничких мера, врсте хибрида, локалних падавина и квалитета земљишта.

ВОЋЕ И ВИНОВА ЛОЗА

У јесен 2024. године преовладавале су повољне агрометеоролошке прилике. Током октобра били су повољни топлотни услови, како за бербу позних врста и сорти воћа и грожђа, тако и за садњу нових засада и попуњавање празних места у воћњацима и виноградима. У позну јесен влажност површинског и дубљих слојева земљишта је знатно побољшана у односу на почетак јесени. Влажност и температуре земљишта су били повољни за каљење, припрему и улазак биљака у период зимског мировања. Први мразеви на 2 метра висине јавили су се крајем октобра у источној Србији, а на остатку територије у првој декади новембра.

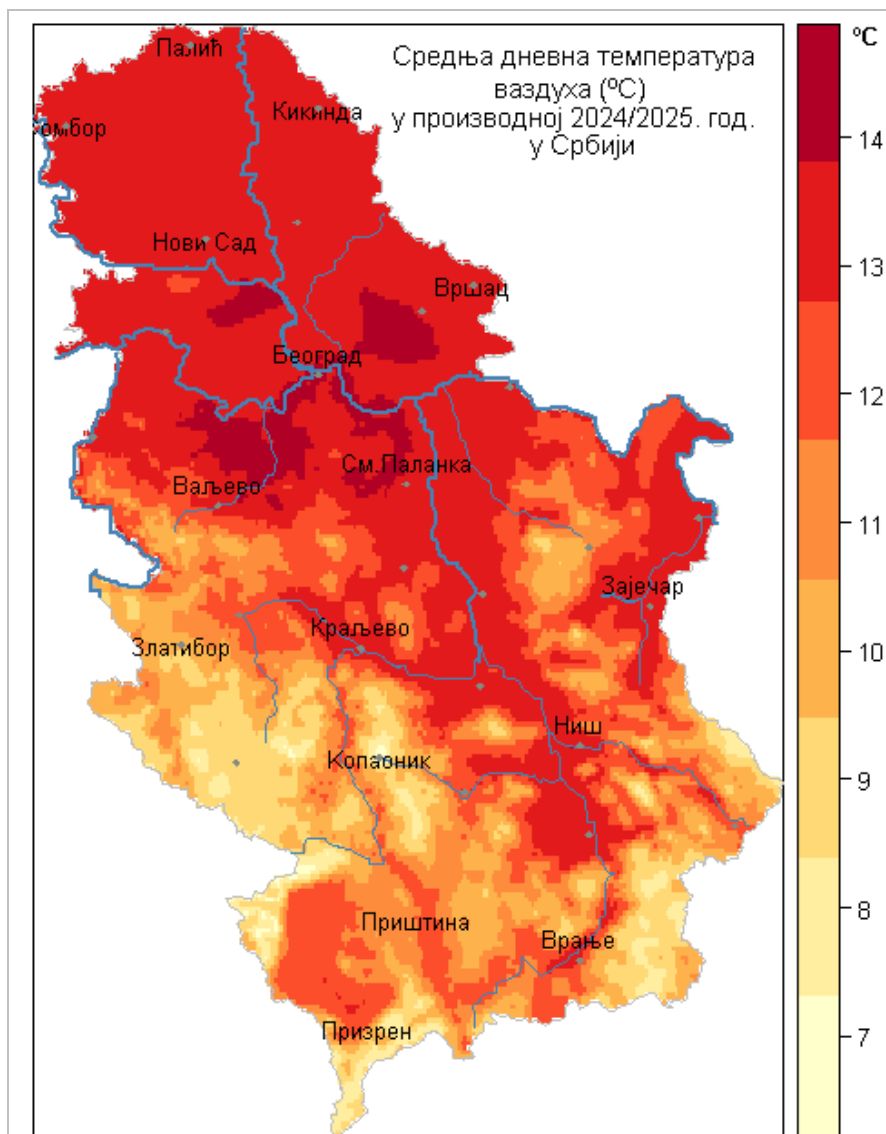
Зима 2024/2025. године била је топлија и сувља у односу на просечне услове за наше климатско подручје (Слике 5, 6, 14, 15.). После децембра када је забележена значајно већа количина падавина, које су довеле до повећања зимске резерве влаге, јануар и фебруар су били доста суви. Крајем децембра било је појаве снега при чему је формиран снежни покривач висине, од 2 до 20 cm, који је био добра термичка пољопривредним културама од појаве ниских температура које су регистроване до краја месеца. Снега је још било у првој половини јануара и средином фебруара уз формирање тањег снежног покривача који је служио као термички изолатор за озиме усева. Током зимског периода није било појаве јаких зимских мразева, најхладнији период био је крајем фебруара, када су се минималне јутарње температуре спуштале до $-13\text{ }^{\circ}\text{C}$ у појединим производним подручјима наше земље. Генерално гледано, воће и винова лоза имали су повољне услове за презимљавање.

На срећу, после дужег сушног времена током последња два месеца зиме, почетак раног пролећа обележило је топлије, кишовито и влажно време. Пролећне кише су добро дошле, како да наквасе површински слој земљишта и омогуће растварање датих хранива, тако и да поправе залихе влаге у дубљим слојевима. Међутим, дуготрајно кишно и влажно време ометало је лет инсеката полинатора, а тиме реметило оплодњу код процветалог воћа. Током марта било је појаве слабих до умерених мразева на 2m висине, а током априла забележени су и јачи мразеви са интензитетима и до $-7\text{ }^{\circ}\text{C}$, а у приземном слоју ваздуха до $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$. Мразеви ове јачине били су неповољни и направили су озбиљне штете свим воћним културама које се гаје на нашим просторима. Степен оштећења је зависио од интензитета мраза, дужине трајања ниских температура и фенофаза у којој се биљка налазила. Најосетљивији су били тек приметни плодови и отворени цветови. Највеће штете претрпела је кајсија, затим шљива, вишња, трешња и бресква, а штета је забележена чак и на ораху и крушки. Сам крај пролећа 2025. године обележило је умерено топло време са свакодневним падавинама. Честе кише током маја нису погодиле засадама јагода, превелика влага доводила је до појаве трулежи и ометала бербу. Ипак треба рећи, да су падавине створиле значајне резерве влаге у дубљим слојевима земљишта, драгоцене за летњи период.

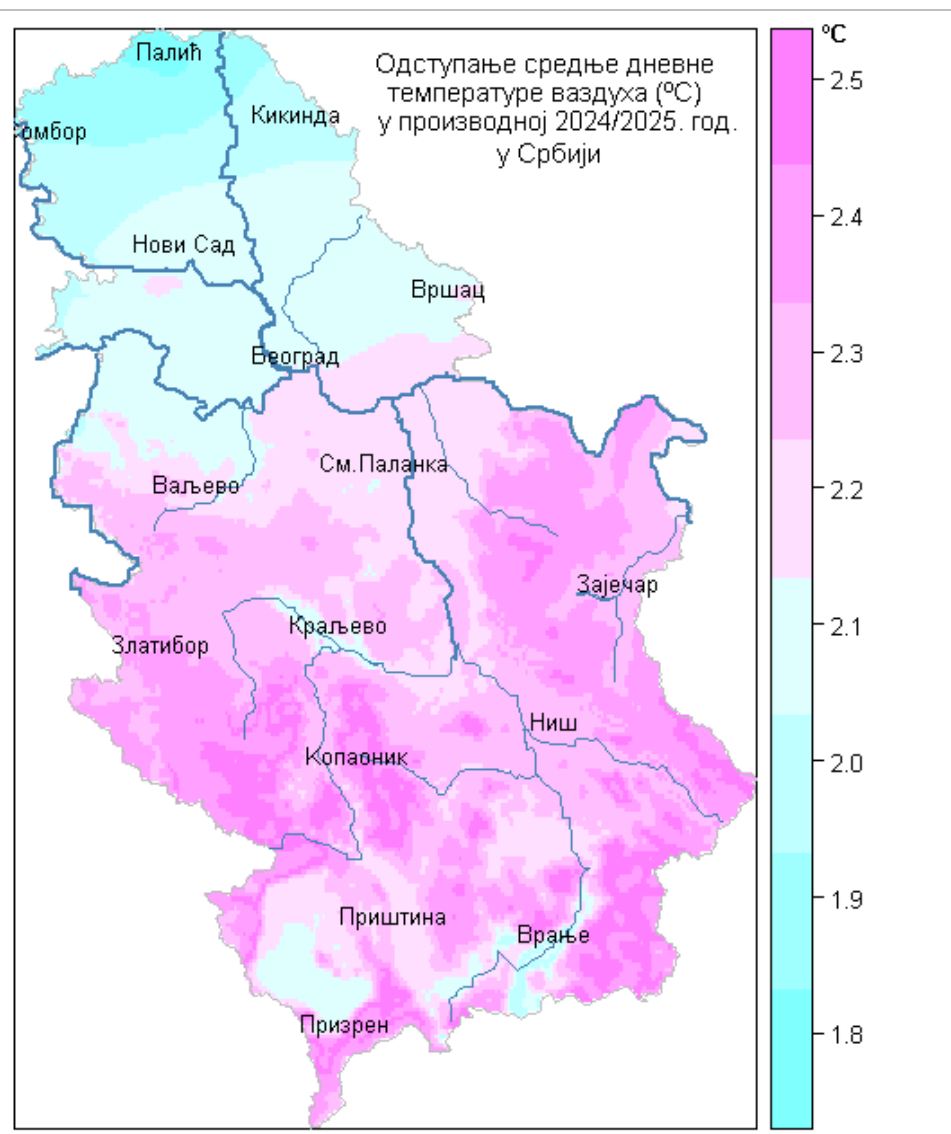
Најзначајнији климатски екстрем током 2025. године, изостанак падавина током јуна, није у значајнијој мери угрозио воће и винову лозу. Међутим, сушни услови током лета као и појава топлотних таласа и екстремно високих максималних температура ваздуха нису пријале воћу и грожђу. Најтоплији период је био од 20. до 27. јула када су максималне температуре ваздуха у Поморављу и на југу Србије достигале и 44 °C (Слика 9.). Такође, воћним врстама као што је јабука нису пријале ни високе минималне температуре ваздуха, тзв. тропске ноћи, које се последњих година све чешће јављају у нашем климатском подручју. Најзначајнијим воћним врстама нису погодовали ни услови високе инсолације, доводили су појаве ожеготина на плодовима и умањивали и принос и квалитет рода (Слике 10. и 11.). У септембру, на крају вегетационог периода, било је топлије и са чешћим, углавном пљусковитог карактера. Такве временске прилике погодовале су завршним фазама зрења и берби позних воћних врста и сорти и грожђа.

У години за нама, изузев озимих жита, већина пољопривредних култура и већина воћних врста и сорти имало је веома низак принос. Значајно нижи род и до 50%, регистрован је код већине коштичавих воћних врста, а мање приносе дале су и јабука и нарочито крушка. Такође, језграсто воће, орах и лешник имали су изузетно низак и принос и квалитет плода. На срећу, винова лоза као изузетно хелиофитна биљка, отпорна на сушу, дала је висок принос и добар квалитет грожђа.

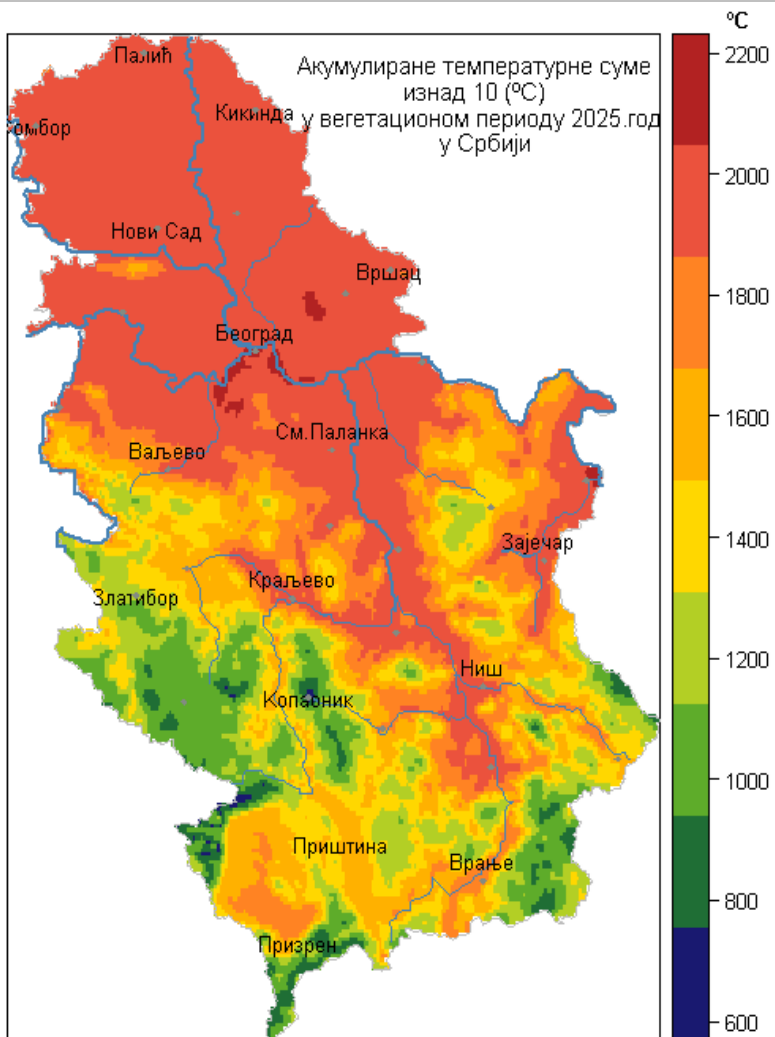
ПРИЛОЗИ



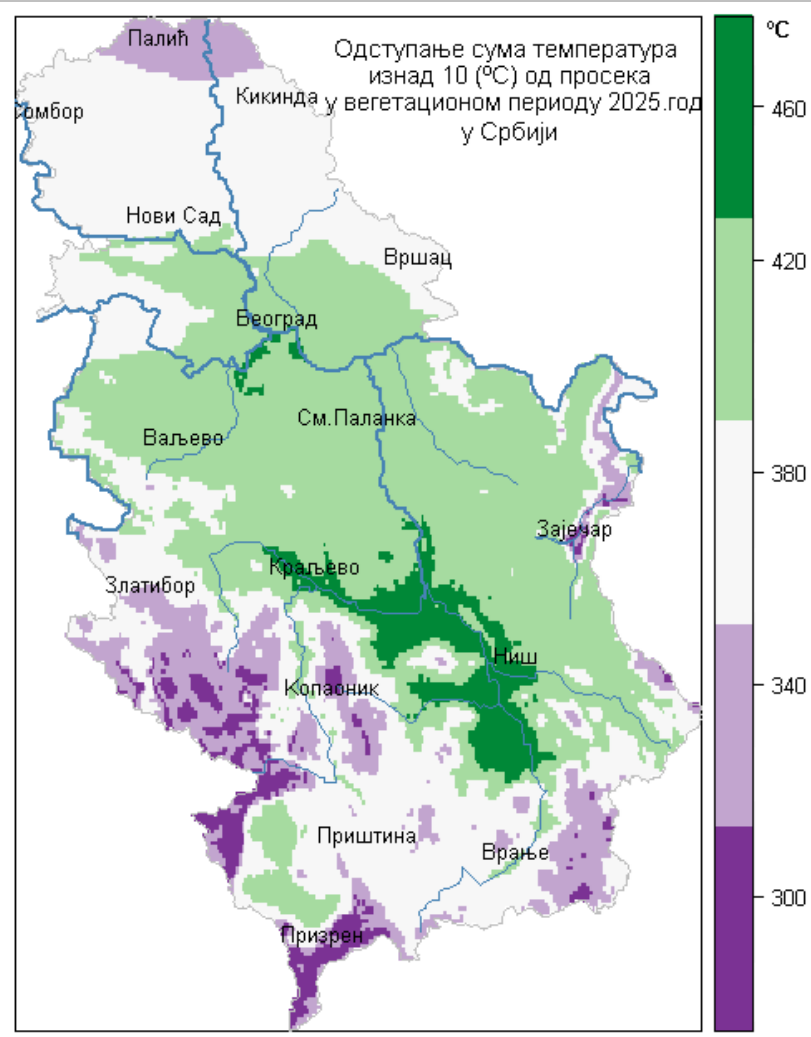
Слика 1. Просторни распоред средњих дневних температура (°C) у периоду од 1. октобра 2024. до 30. септембра 2025. на територији Србије показује да су се поменуте температуре кретале у интервалу од 7 °C на планинама до 14°C у Посавотамнави и делу Баната.



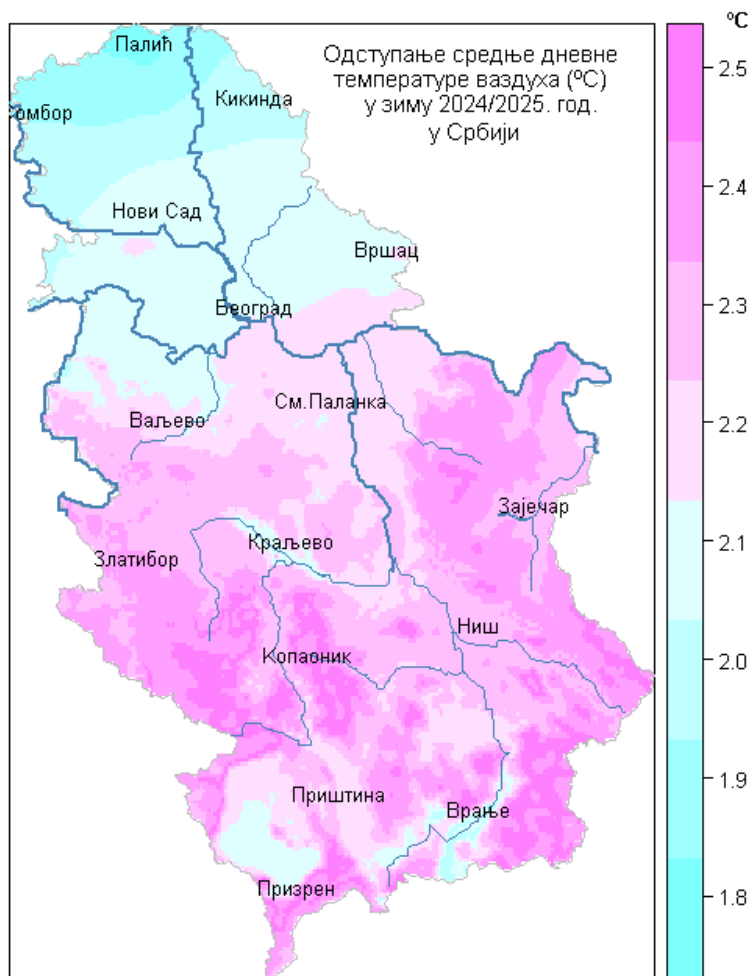
Слика 2. Одступање средње дневне температуре ваздуха (°C) у периоду од 1. октобра 2024. до 30. септембра 2025. на територији Србије. Производна 2024/2025. година била је топлија у односу на просечне 2.5 °C на вишим надморским висинама централне Србије.



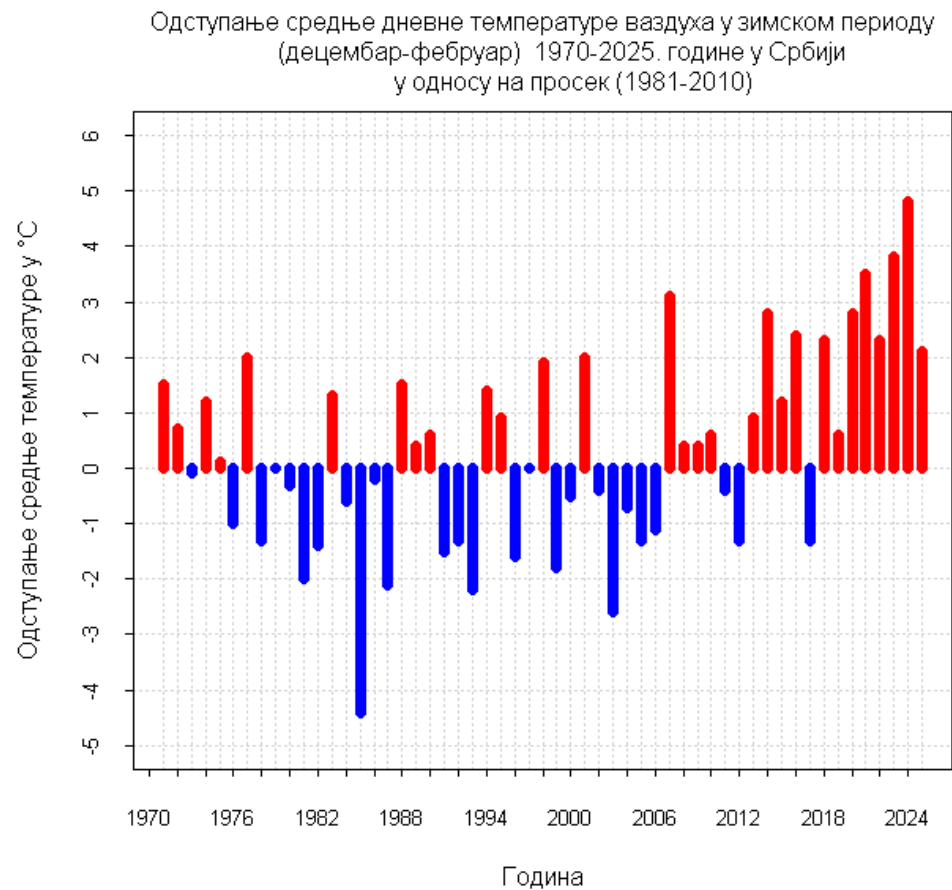
Слика 3. Акумулиране температурне суме за температурни праг од 10°C у периоду 1. април -30. септембар 2025. године на територији Србије кретале су се од 600 на високим планинама до 2200 степен дана у делу јужног Баната



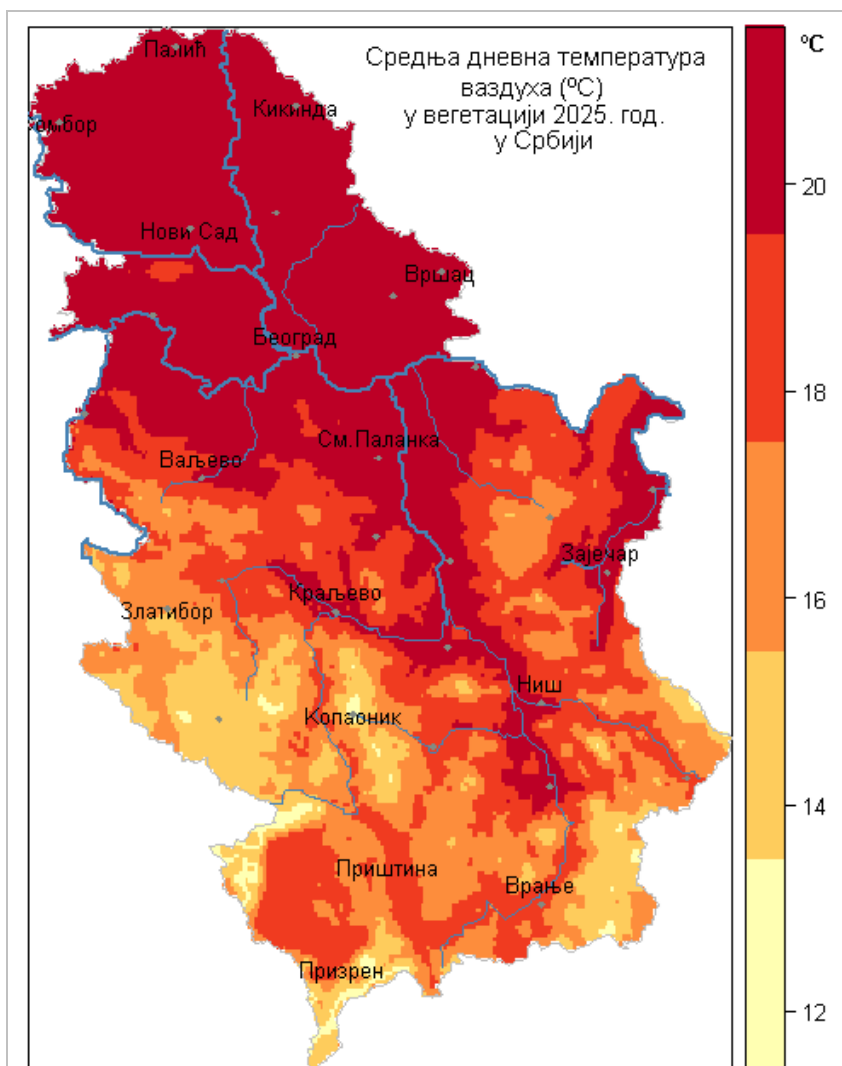
Слика 4. Одступање сума температура изнад 10°C од просека на дан 30. септембра 2025. године. Од почетка вегетације до 30. септембра, остварен је суфицит од 300 степен дана топлотних суме на планинским деловима југоисточне и југозападне Србије до 460 степен дана у долинама Јужне и Западне Мораве.



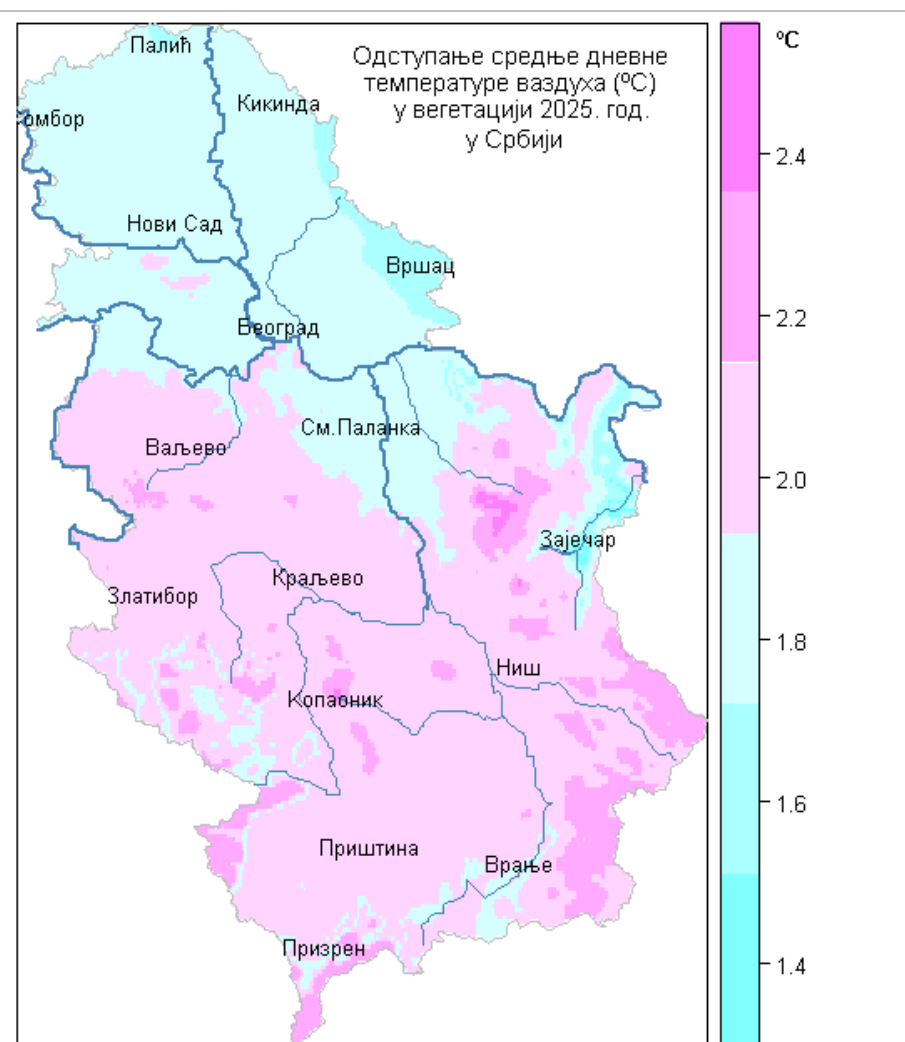
Слика 5. У зимском периоду децембар 2024. – фебруар 2025. забележено је одступање средње дневне температуре ваздуха, 1.8°C на северу Војводине до 2.5 °C на високим планинским пределима.



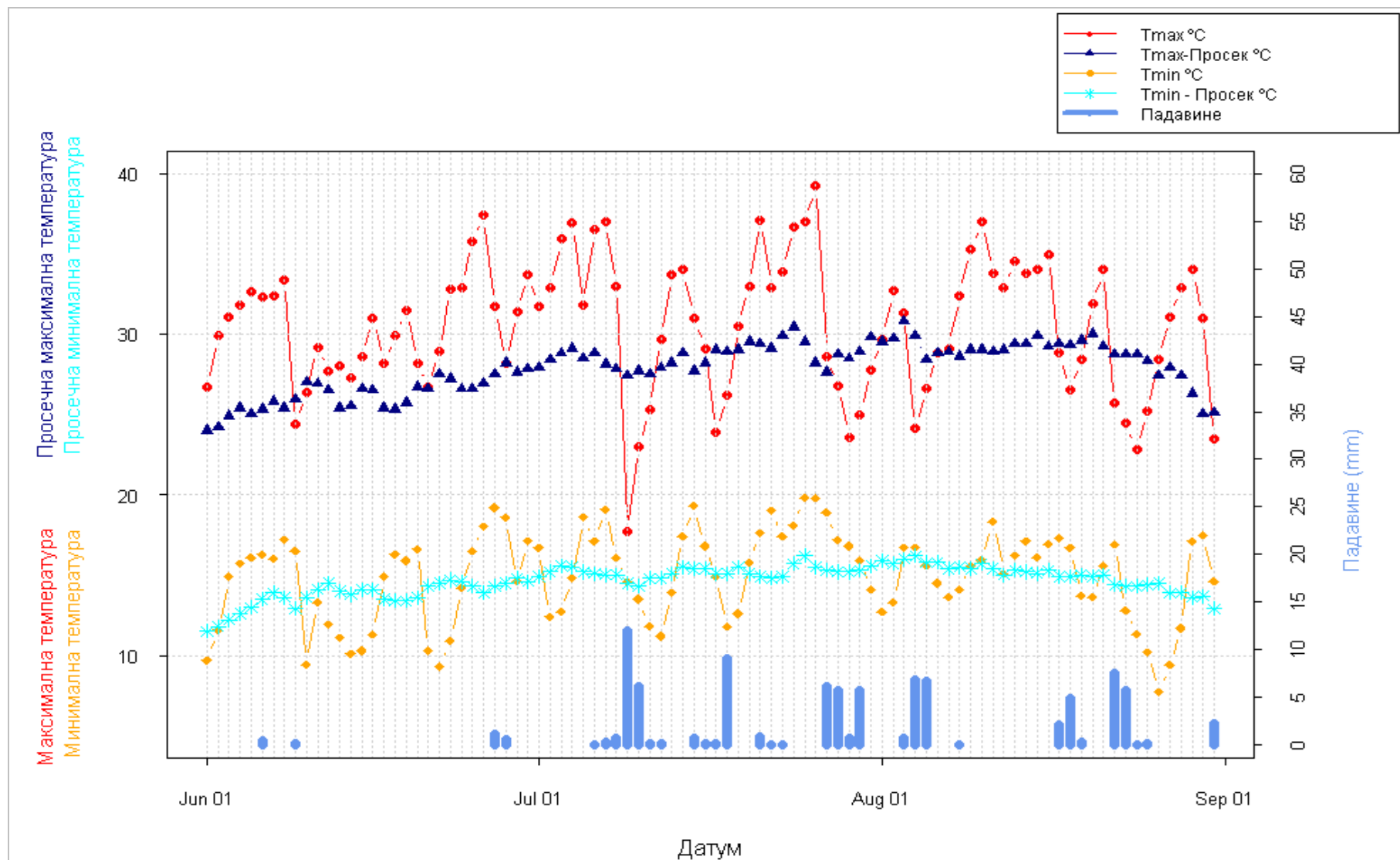
Слика 6. Одступање средње дневне температуре ваздуха за зимски период децембар 2024 - фебруар 2025. године било је позитивно и просечно за целу територију Србије износило је око 2.1°C.



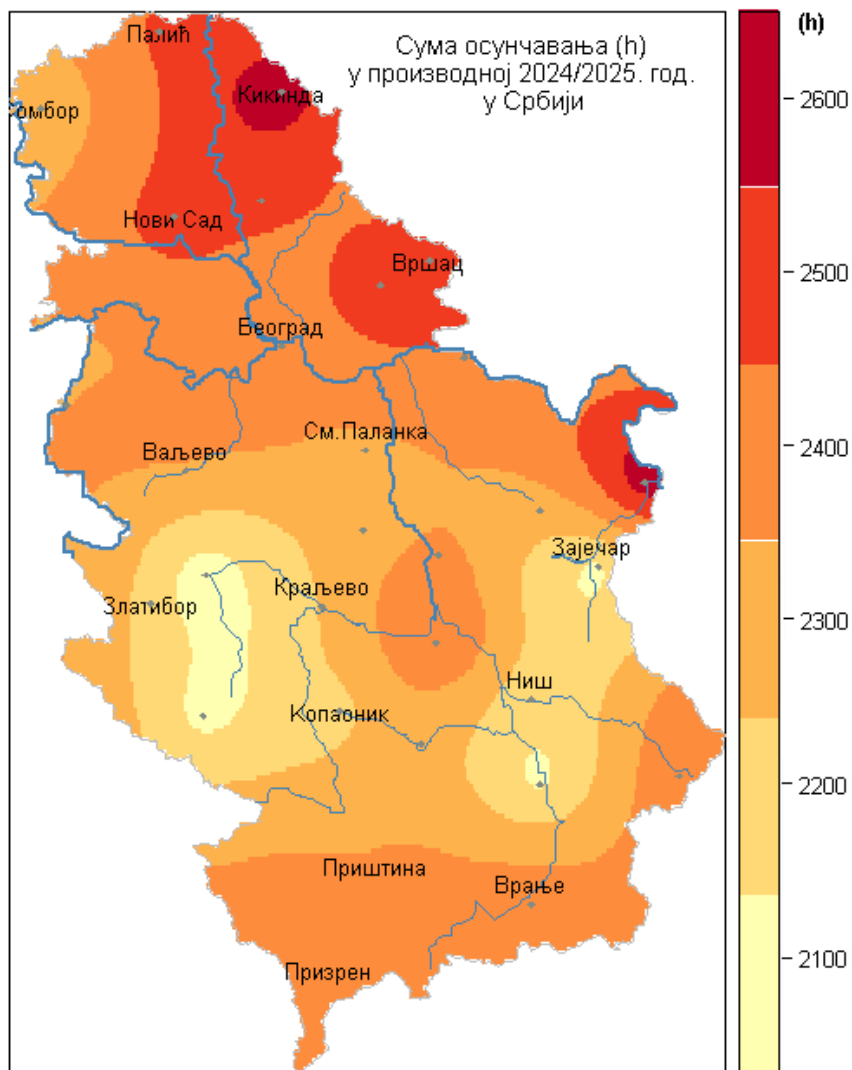
Слика 7. Просторни распоред средњих дневних температура периода од 1. априла 2025. до 30. септембра 2025. године. Средња дневна температура ваздуха у вегетацији кретала се од 12°C на планинама до 20 °C у Војводини, Посавотамнави, долини Велике Мораве и у Неготинској Крајини.



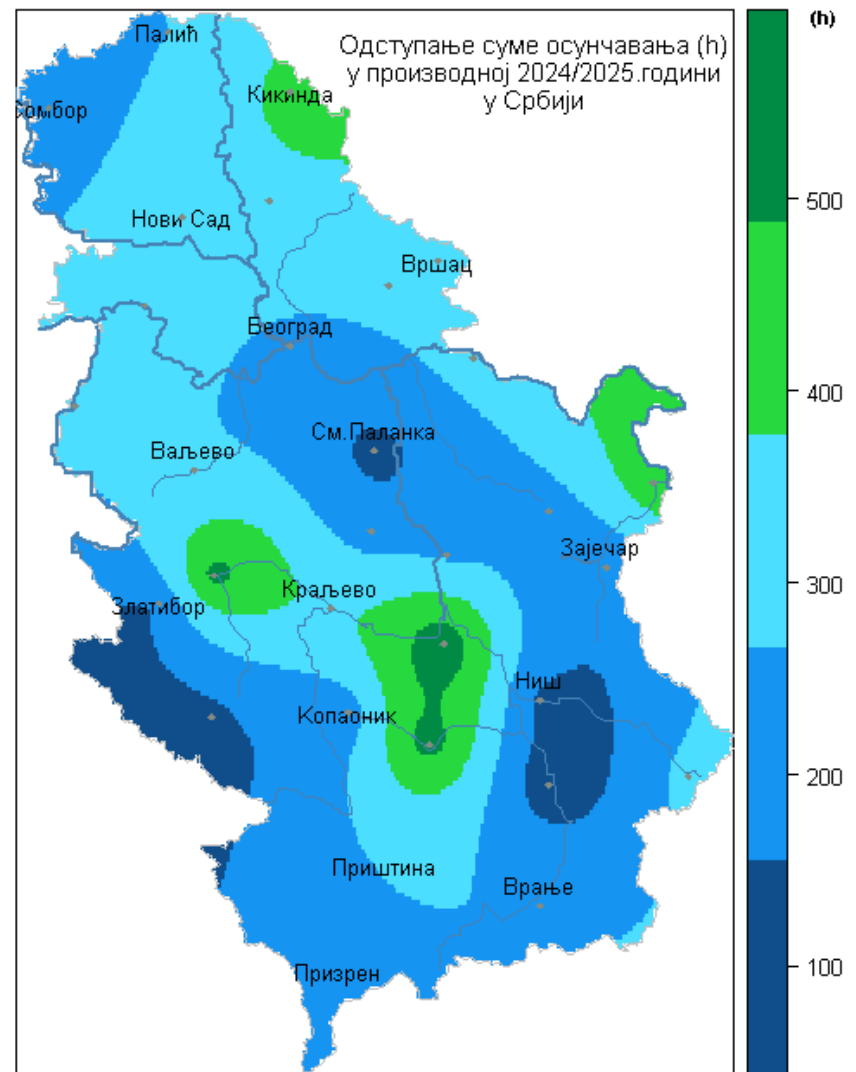
Слика 8. Одступање средње дневне температура ваздуха (°C) у периоду од 1. априла 2025. до 30. септембра 2025. на територији Србије. Одступање средње дневне температуре ваздуха у вегетацији 2025. године било је од 1.4 °C у Тимочкој Крајини и јужном Банату до 2.4 °C на планинама источне Србије.



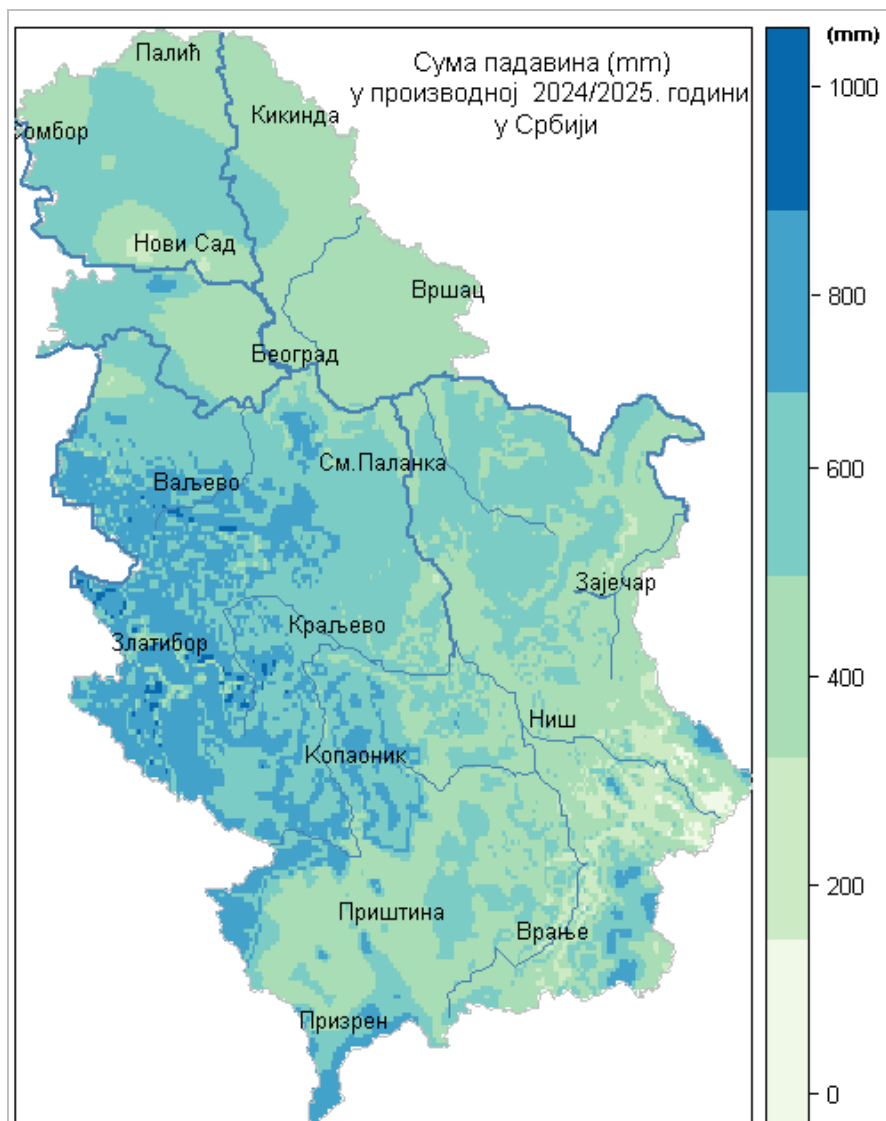
Слика 9. Просечне максималне и минималне температуре ваздуха, њихова одступања од просека (1981.-2010.) и просечне падавине (mm) у лето (1. јун - 31. август) 2025. године у пољопривредном подручју Србије. Лето 2025. године у Србији било је изузетно топло са израженим топлотним таласима и мањком падавина, а највише штете усевима изазвао је изостанак падавина у најкишовитијем месецу, јуну



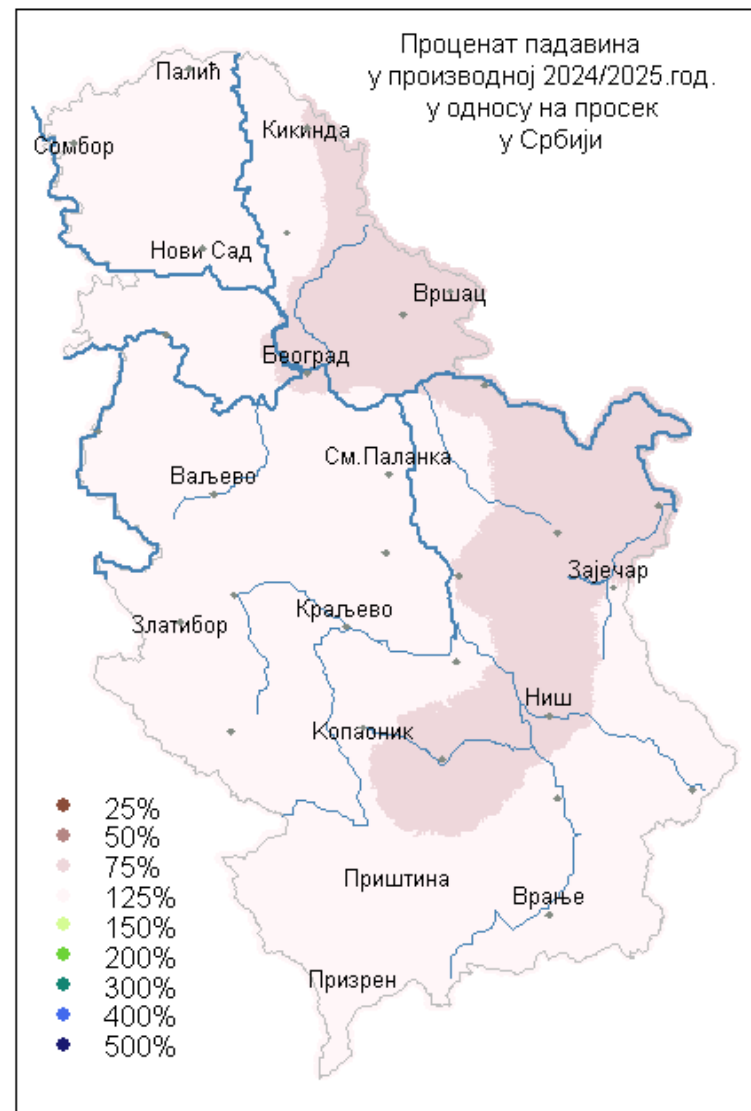
Слика 10. Просторни распоред суме осунчавања у часовима у периоду од 1. октобара 2024. до 30. септембра 2025. године. Највише часова осунчавања забележено је у Банату до 2600 , а најмање на планинама југозападне Србије до 2100 часова.



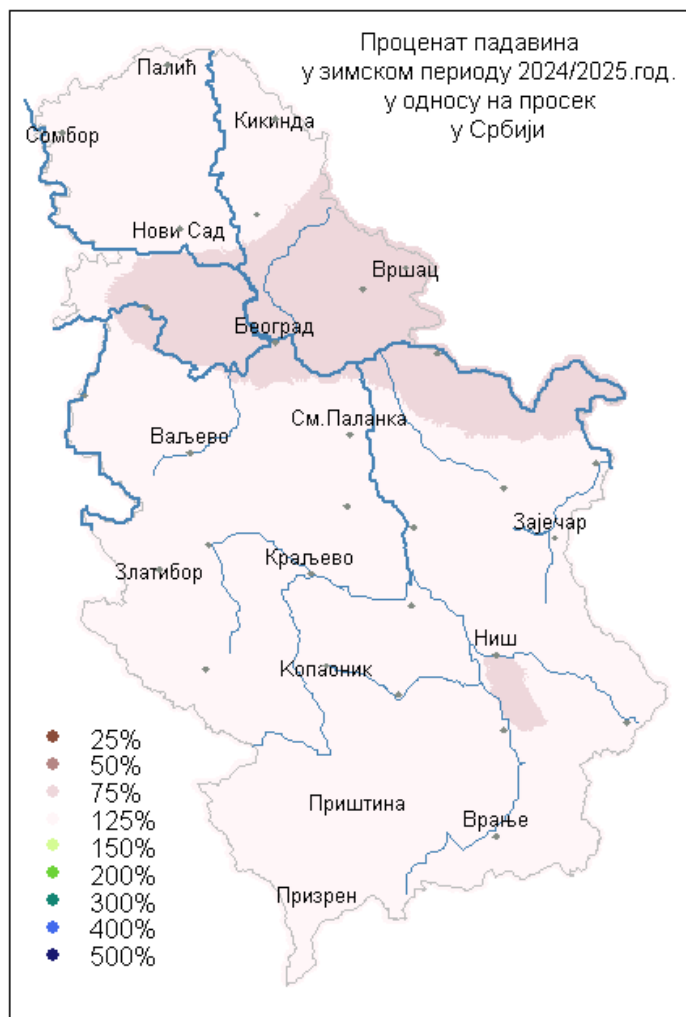
Слика 11. Одступање суме осунчавања у часовима у периоду од 1. октобра 2024. до 30. септембра 2025. године у Србији. У производној 2024/2025. години забележен је суфицит осунчавања од 100 до 500 часова..



Слика 12. Просторни распоред суме падавина (mm) у периоду од 1.октобра 2024. до 30. септембра 2025. године у Србији. У производној 2024/2025. години у Србији забележено је од 200 mm воденог талога до 1000 mm на планинама југоисточне и југозападне Србије.

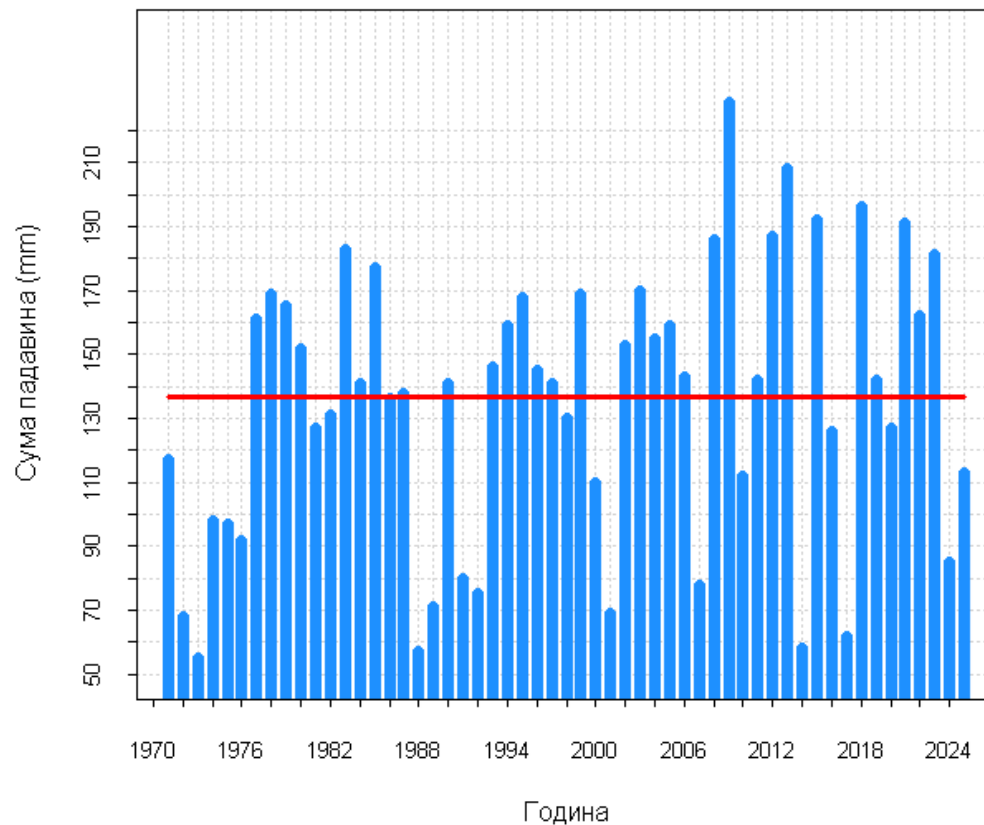


Слика 13. Процент остварености падавина у односу на просечне вредности у периоду од 1. октобра 2024. до 30. септембра 2025. године у Србији. У производној 2024/2025. на највећем делу територије земље забележене су уобичајене падавине за климатско подручје Србије.



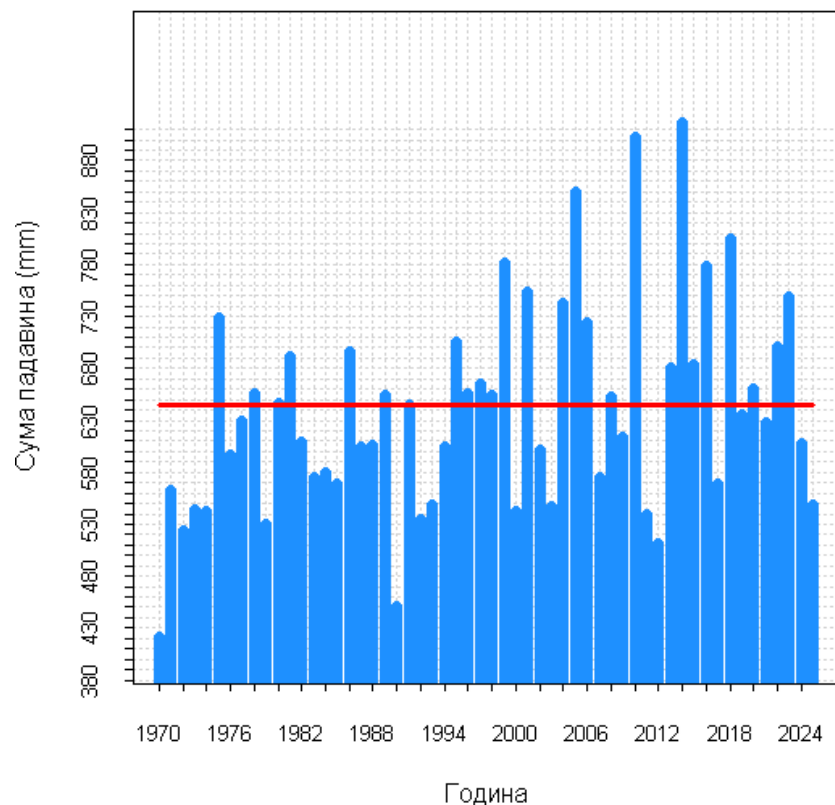
Слика 14. Процент падавина у односу на просечне вредности у зимском периоду децембар 2024 - фебруар 2025. године. У Зимском периоду 2024/2025. године на највећем делу територије Србије забележени су уобичајени услови влажности, мање воденог талога било је у јужном Банату, Срму и доњем Подунављу.

Сума падавина (mm) у зимским периодима од 1970 до 2025. год. и просек (1981-2010) у Србији



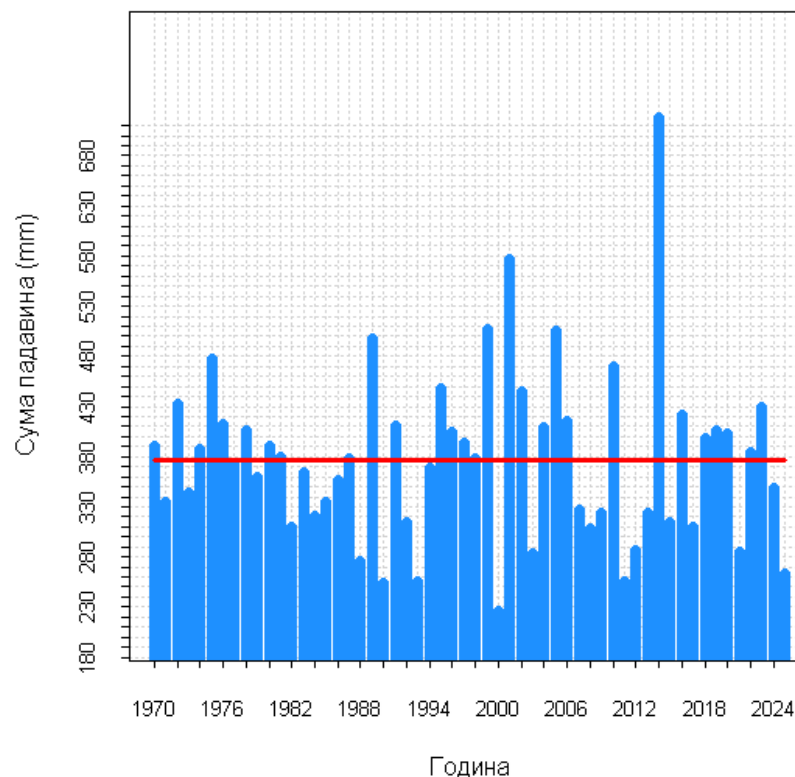
Слика 15. У зиму 2024/2025. године забележене је мање падавина у односу на просечне вредности за период децембар - фебруар.

Сума падавина (mm) у производним годинама од 1970 до 2025. год.
и просек (1981-2010) у Србији

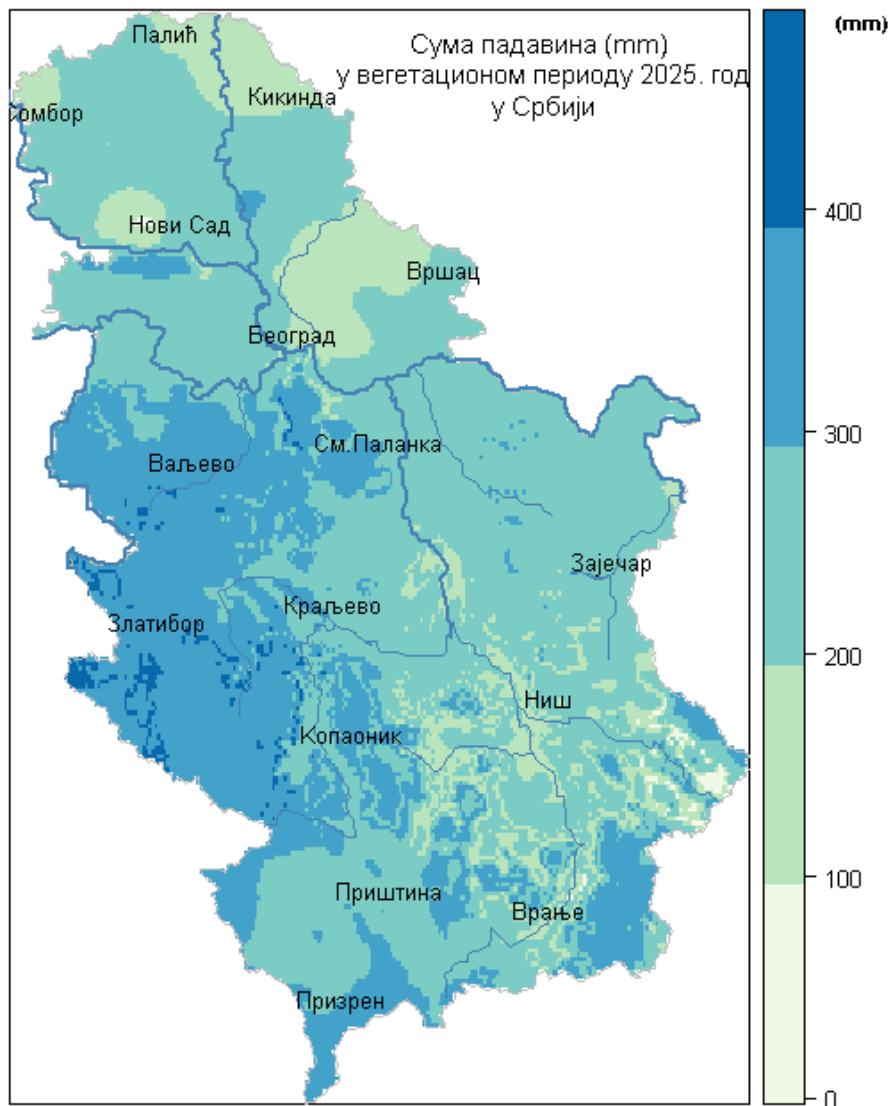


Слика 16. Суме падавина (mm) у периоду од 1.октобра 2024. до 30. септембра 2025. године у Србији. У производној 2024/2025 години у Србији забележено је просечно око 550 mm тј. око 100 mm мање у односу на просечне падавине.

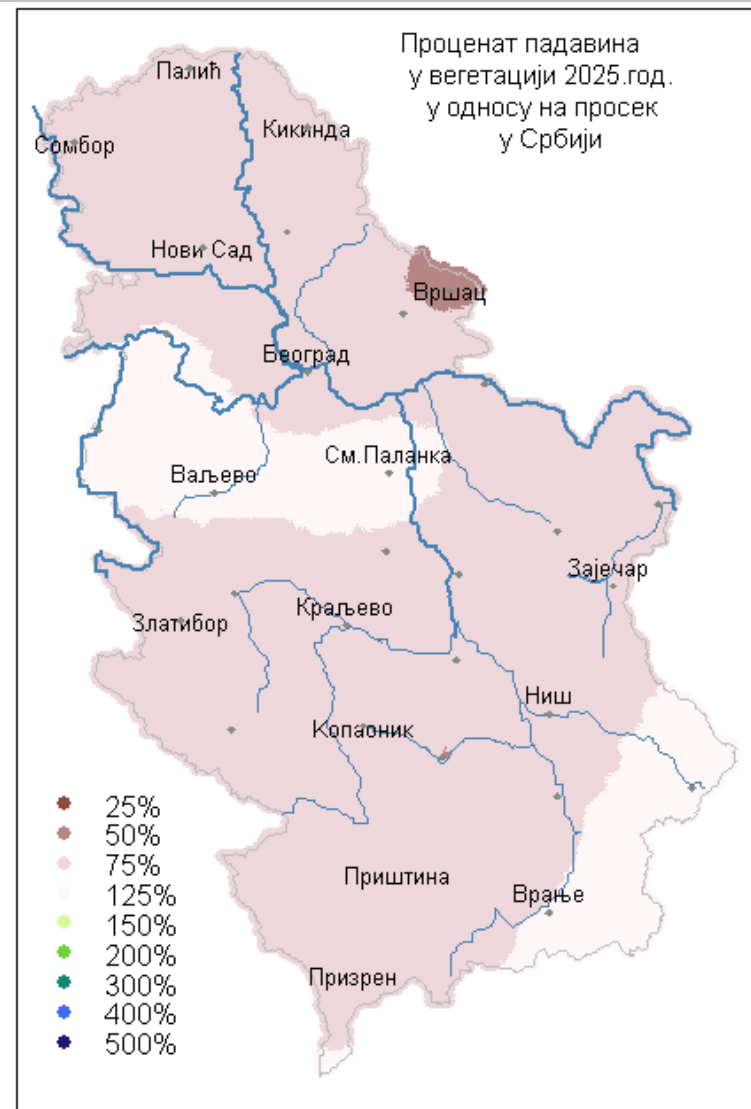
Сума падавина (mm) у вегетационим периодима од 1970 до 2025. год.
и просек (1981-2010) у Србији



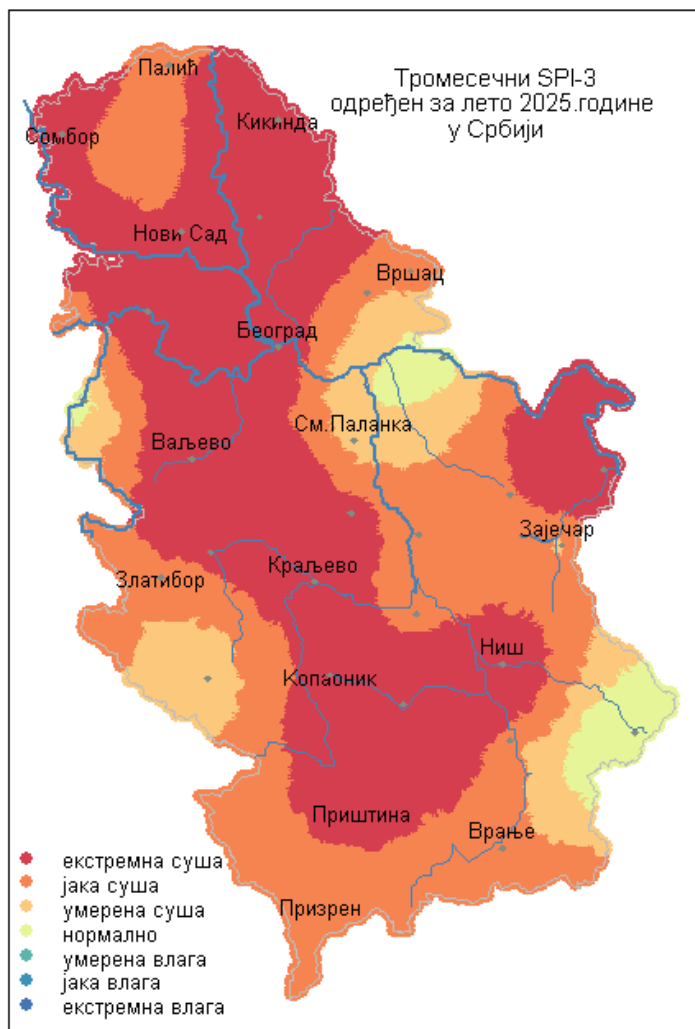
Слика 17. Сума падавина (mm) у периоду од 1. априла до 30. септембра 2025. године у Србији. у вегетационом периоду 2024. године забележено је просечно за Србији око 260 mm падавина, око 30% мање од просека.



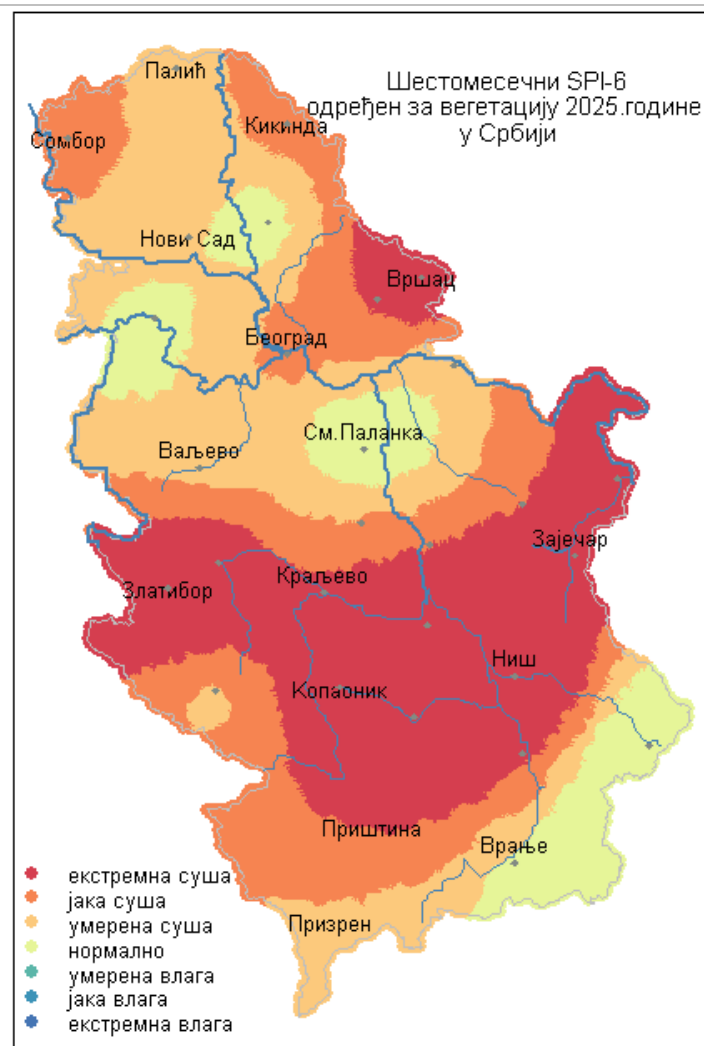
Слика 18. Сума падавина (mm) у вегетационом периоду (1.април -30. септембар) 2025. године. У вегетацији 2025. године регистровано је од 100 mm кише до 400 mm на планинама западне Србије.



Слика 19. Процент падавина у односу на просечне вредности у периоду вегетације 2025. године. У вегетационом периоду 2025. године на највећем делу територије Србије забележено је 25% просечних падавина.

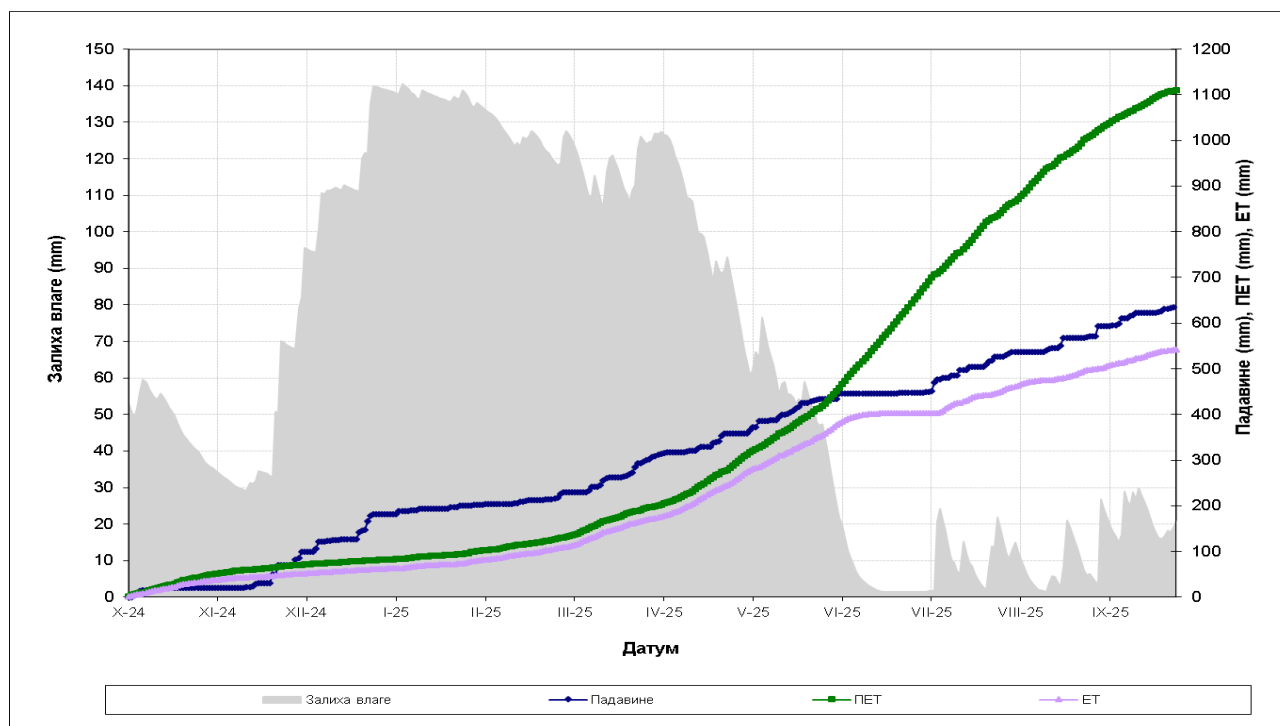


Слика 20. Услови влажности у Србији, процењени на основу Стандардизованог падавинског индекса (SPI-3) одређеног за летњи период од 90 дана (1.6 – 31. 8. 2025. године). У лето 2025. године на највећем делу територије Србије преовладала је јака до екстремна суша.

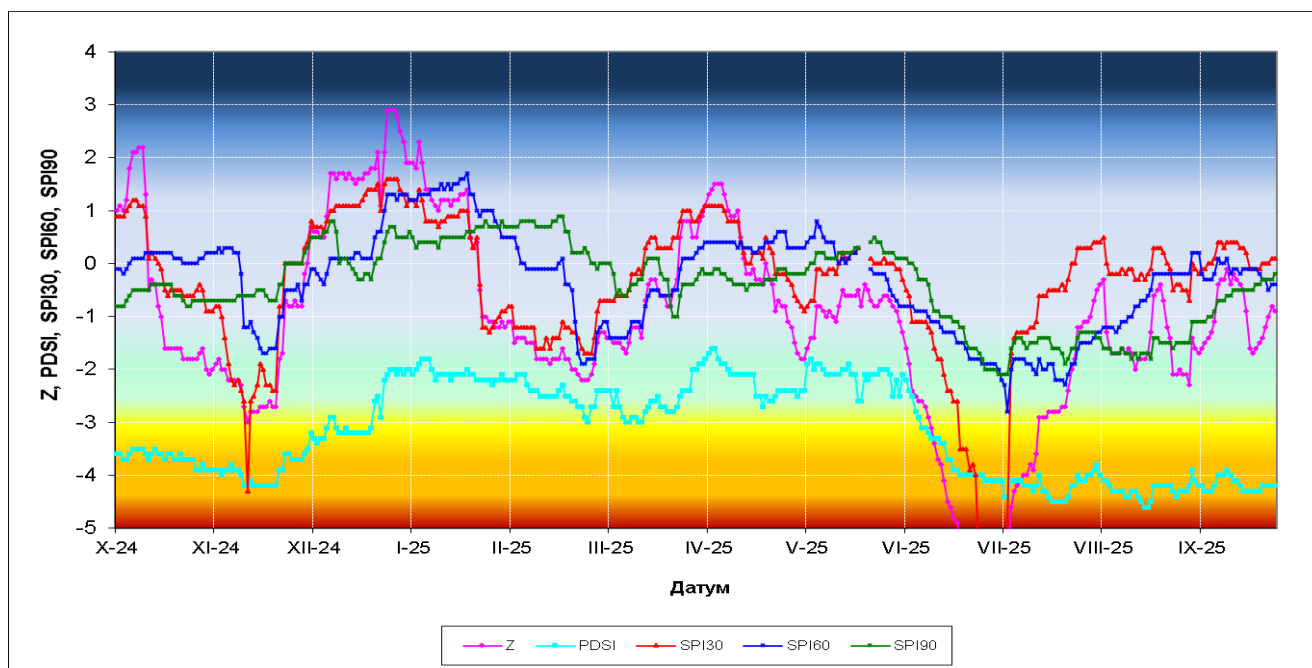


Слика 21. Услови влажности у Србији, процењени на основу Стандардизованог падавинског индекса (SPI-6) одређеног за вегетациони период (1.4 – 30. 9. 2024. године). На основу овог индекса падавина у вегетационом периоду 2024. године на највећем делу територије Србије забележени су нормални услови влажности,

УСЛОВИ ВЛАЖНОСТИ У ПРОИЗВODНОЈ 2024/2025. ГОДИНИ У РЕГИОНУ ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ

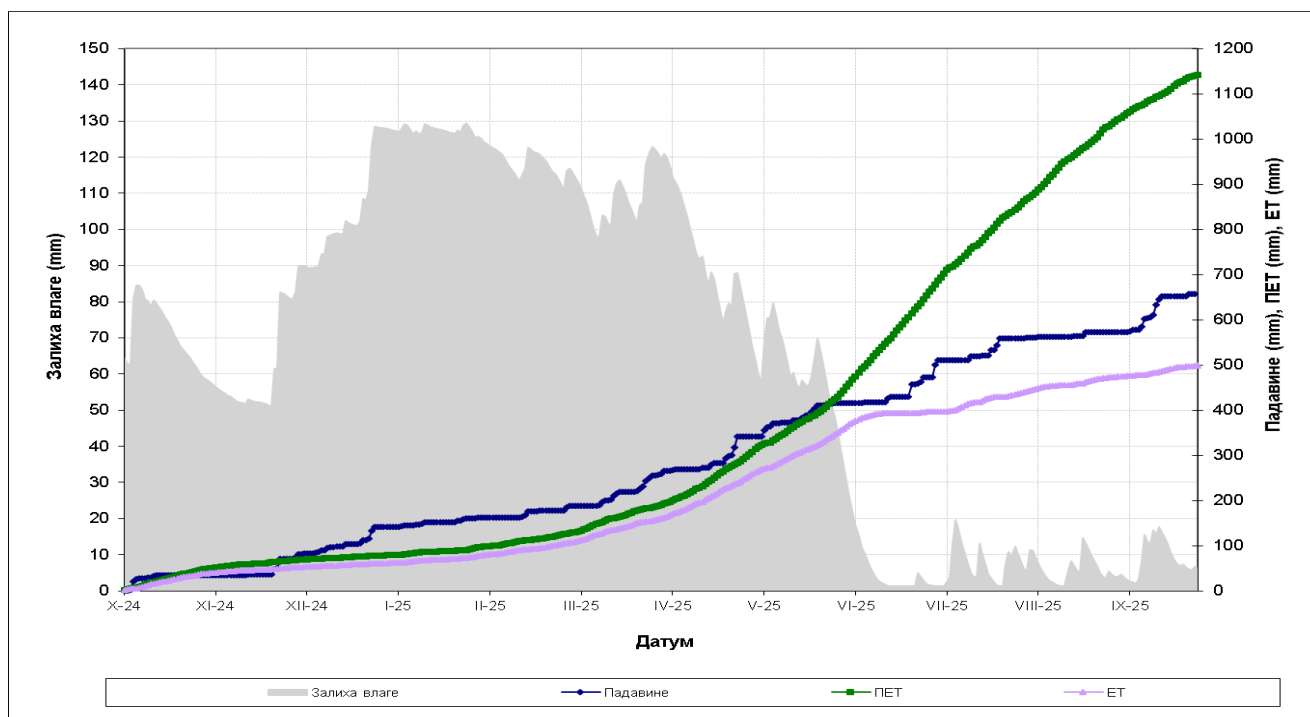


Слика 22. Водни биланс (кумулативне вредности потенцијалне евапотранспирације, стварне евапотранспирације, падавина у *mm*) и залиха влаге (*mm*) у централној Србији у 2024/2025. години

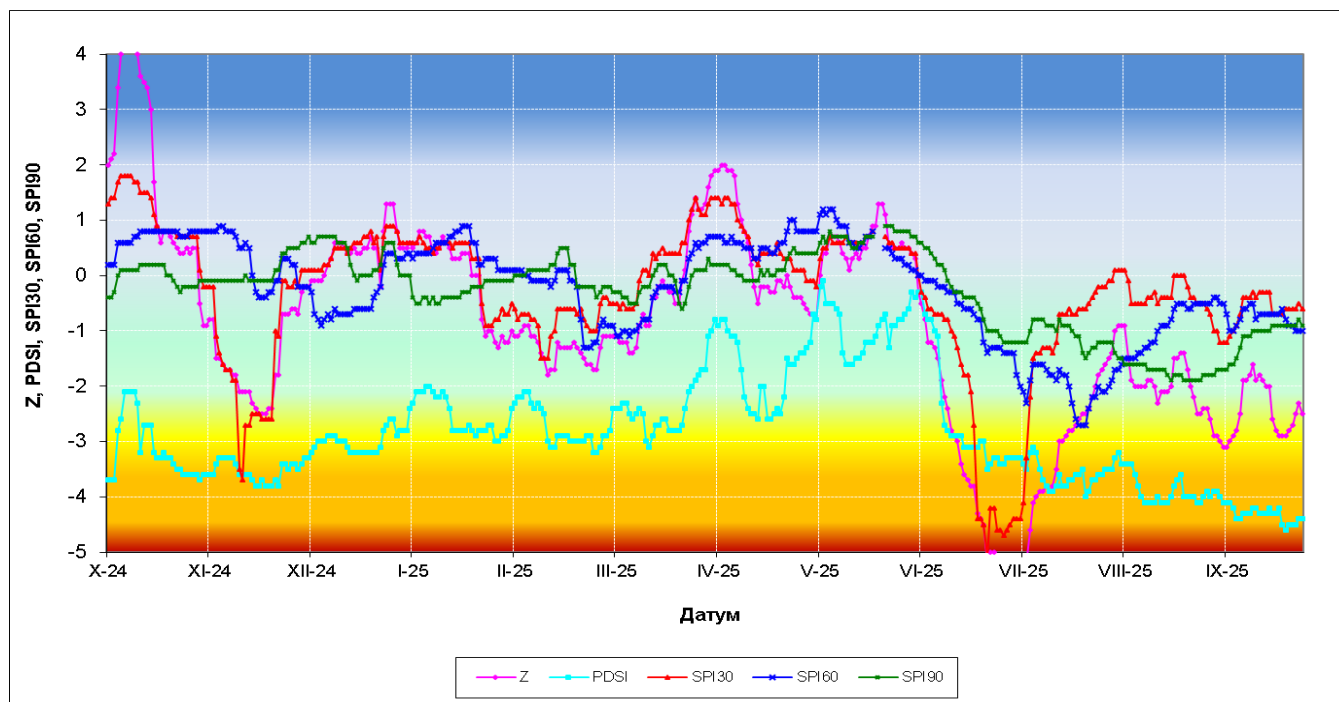


Слика 23. Услови влажности у централној Србији у производној 2024/2025. години на основу вредности дневних индекса суше (*SPI30*, *SPI60*, *SPI90*, *Z* и *PDSI*)

УСЛОВИ ВЛАЖНОСТИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2024/2025. ГОДИНИ У РЕГИОНУ ВОЈВОДИНЕ

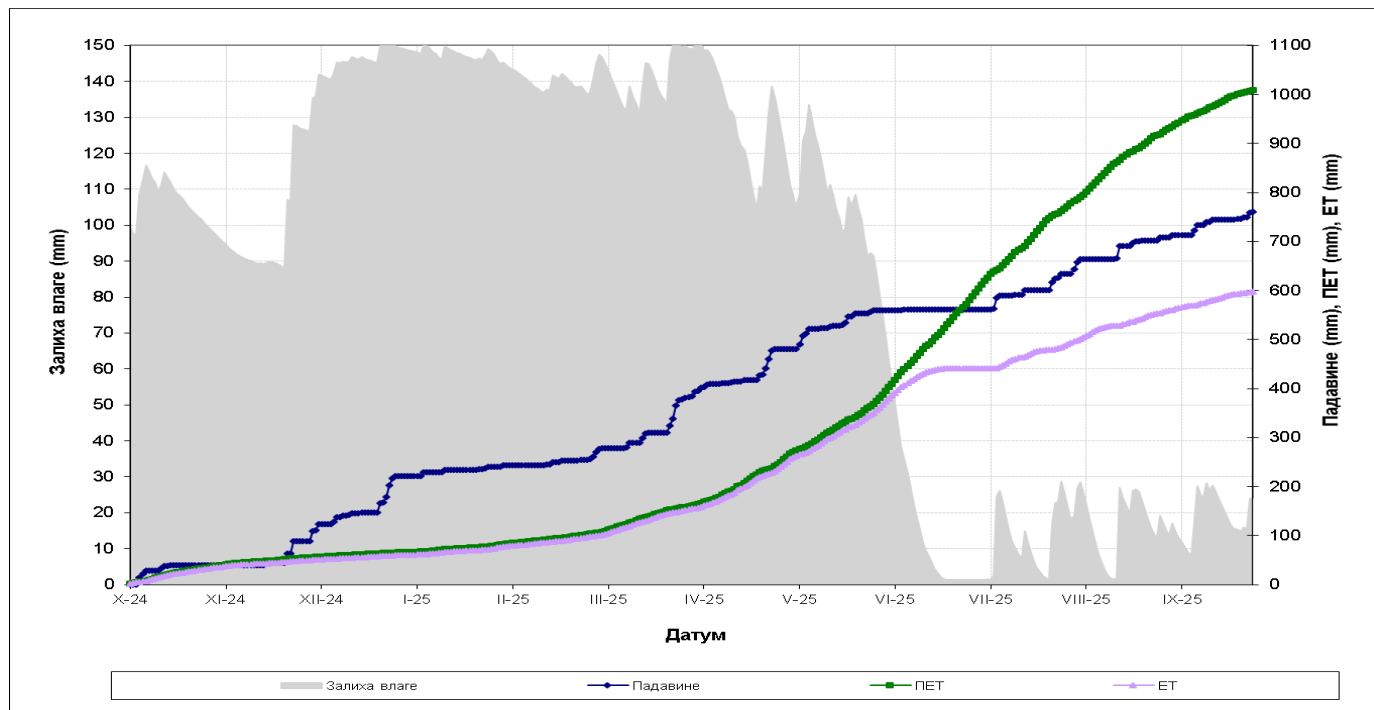


Слика 24. Водни биланс (кумулативне вредности потенцијалне евапотранспирације, стварне евапотранспирације, падавина у mm) и залиха влаге (mm) у Војводини у 2024/2025 години

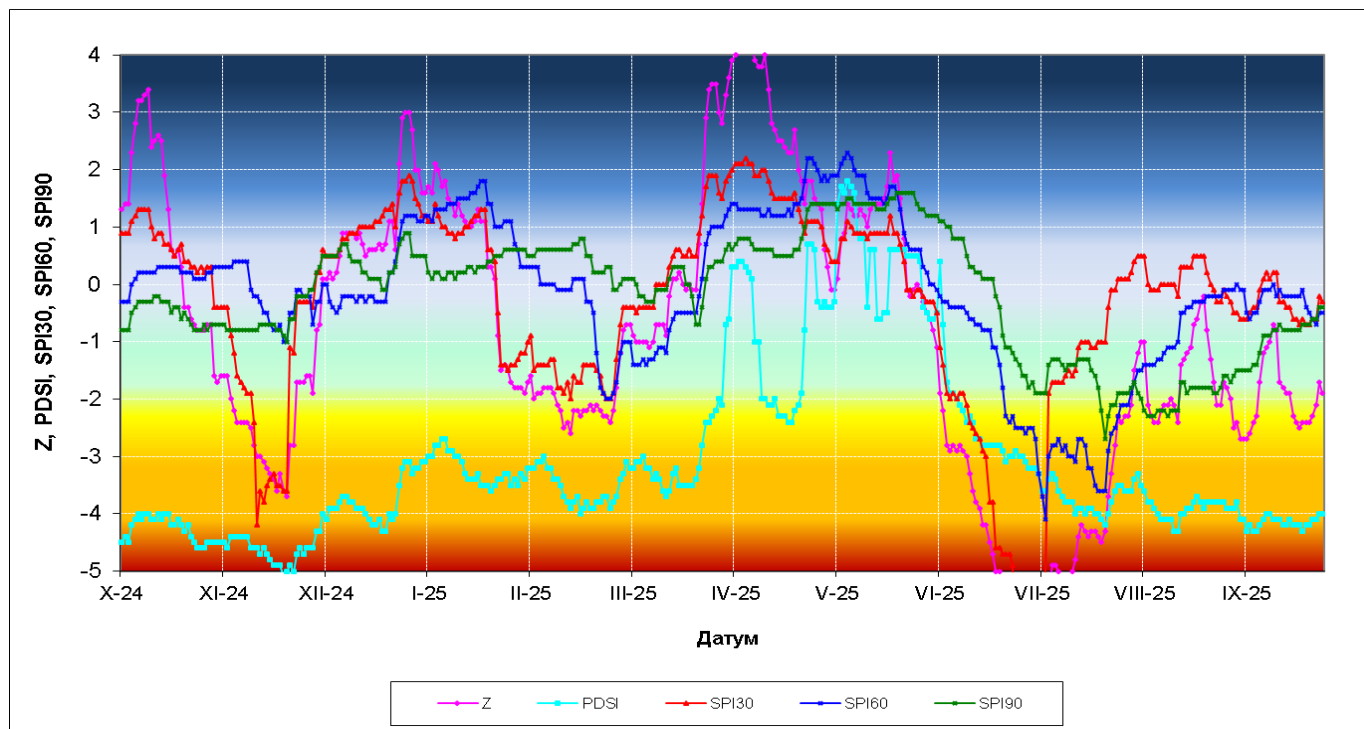


Слика 25. Услови влажности у Војводини у производној 2024/2025. години на основу вредности дневних индекса суше (SPI30, SPI60, SPI90, Z и PDSI)

УСЛОВИ ВЛАЖНОСТИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2024/2025. ГОДИНИ У РЕГИОНУ ЗАПАДНЕ СРБИЈЕ

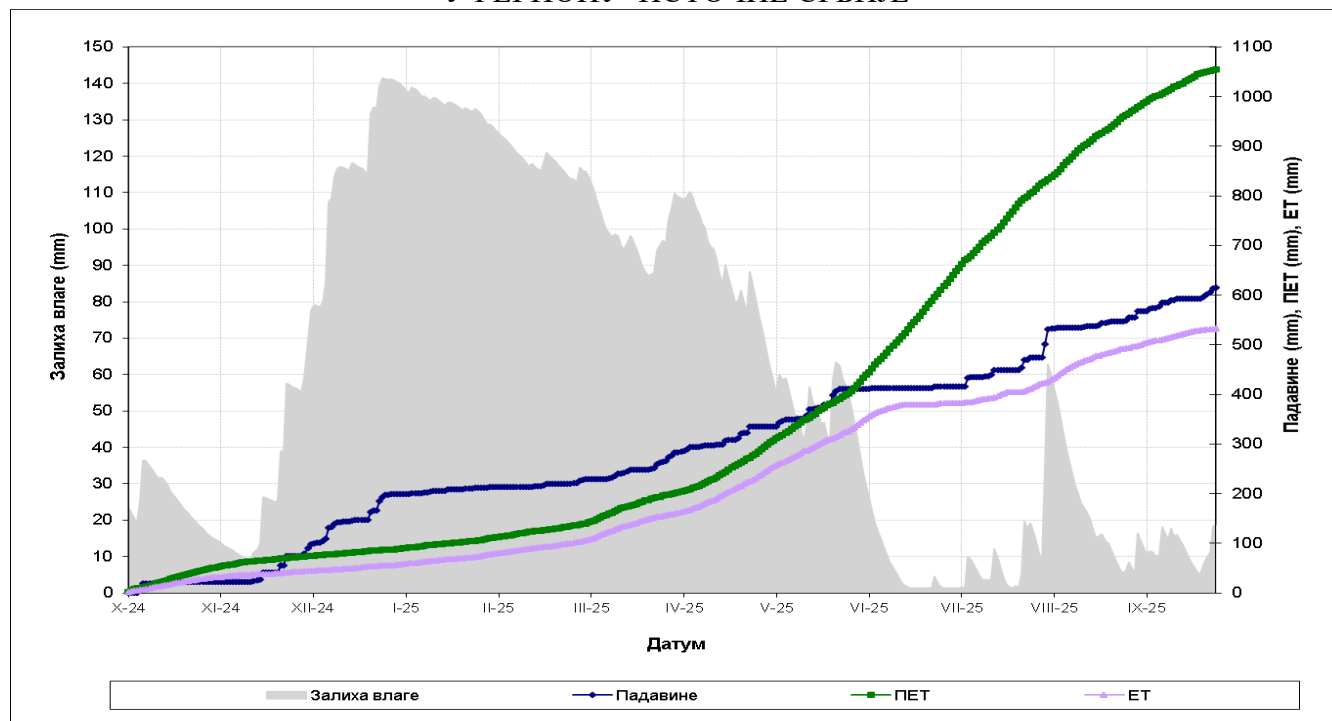


Слика 26. Водни биланс (кумулативне вредности потенцијалне евапотранспирације, стварне евапотранспирације, падавина у mm) и залиха влаге (mm) у западној Србији у 2024/2025. години

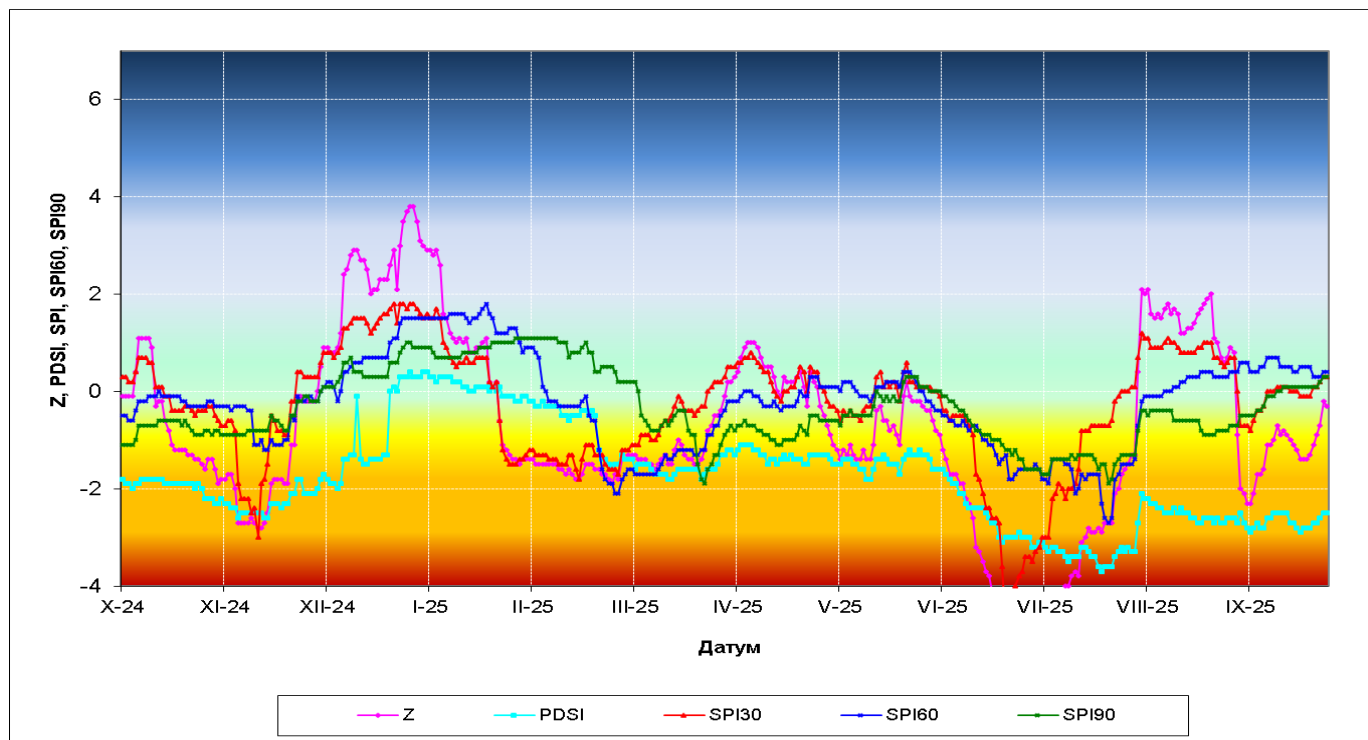


Слика 27. Услови влажности у западној Србији у производној 2024/2025. години на основу вредности дневних индекса суше (SPI30, SPI60, SPI90, Z и PDSI)

УСЛОВИ ВЛАЖНОСТИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2024/2025. ГОДИНИ У РЕГИОНУ ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ

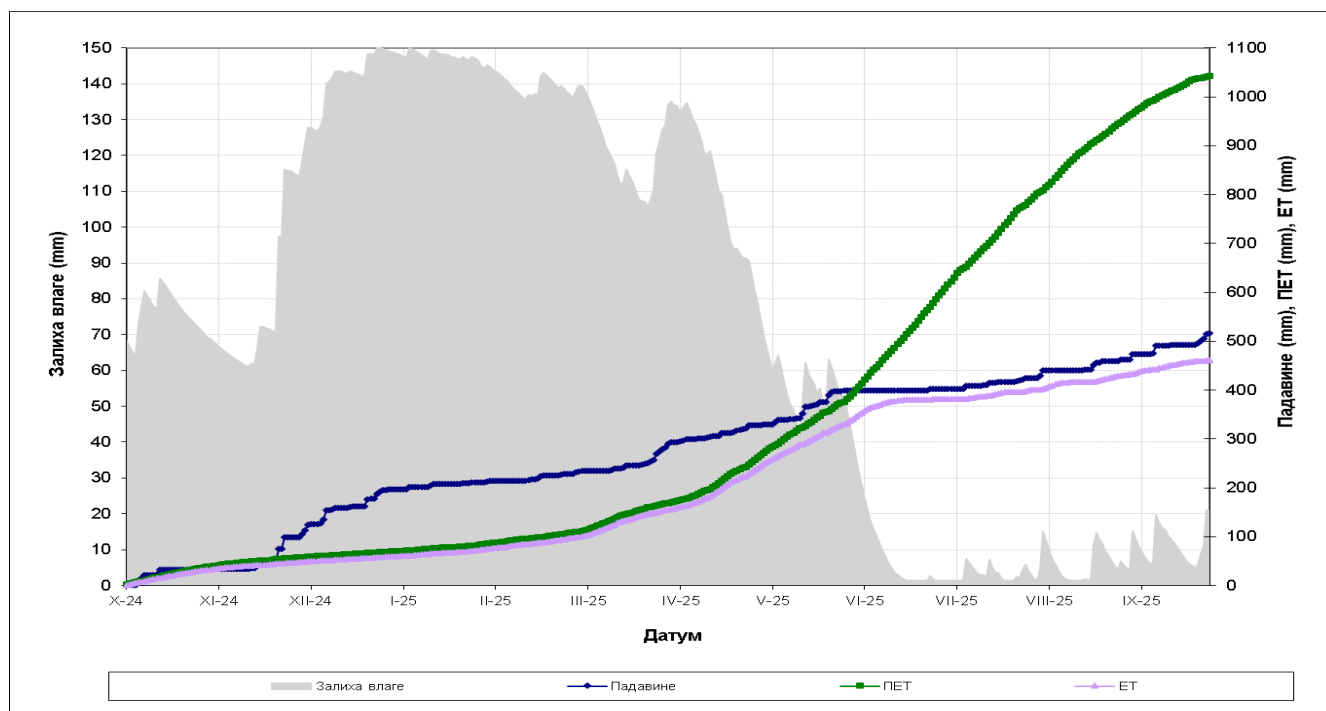


Слика 28. Водни биланс (кумулативне вредности потенцијалне евапотранспирације, стварне евапотранспирације, падавина у мм) и залиха влаге (мм) у источној Србији у 2024/2025. години

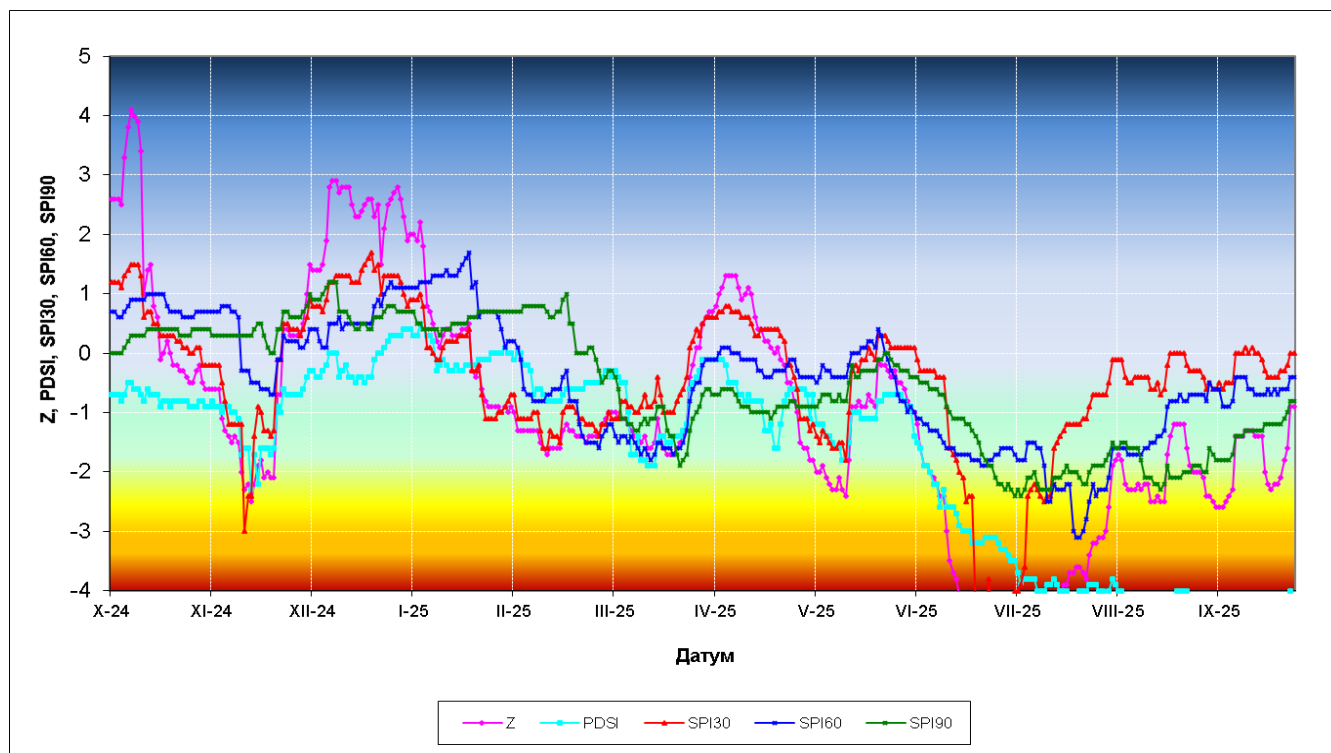


Слика 29. Услови влажности у источној Србији у производној 2024/2025. години на основу вредности дневних индекса суше (SPI30, SPI60, SPI90, Z и PDSI)

УСЛОВИ ВЛАЖНОСТИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2024/2025. ГОДИНИ У РЕГИОНУ ЈУЖНЕ СРБИЈЕ



Слика 30. Водни биланс (кумулативне вредности потенцијалне евапотранспирације, стварне евапотранспирације, падавина у mm) и залиха воде (mm) у јужној Србији у 2024/2025. години



Слика 31. Услови влажности јужној Србији у производној 2024/2025. години на основу вредности дневних индекса суше (SPI30, SPI60, SPI90, Z и PDSI)

КАРАКТЕРИСТИКЕ У ПЕРИОДУ ОКТОБАР 2024. - МАРТ 2025. ГОДИНЕ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Станица	Одступање Тср °С од просека	Количине падавина у mm	Количине падавина у % од вишегодишњег просека	Број дана																
				Тср > 5°С зона вегетације		Тср > 10°С пуна вегетација		Тср < 5°С еколошко мировање		Тср < 0°С апсолутно мировање		Тмакс < 0°С ледени дани		Тмин < 0°С мразни дани		Тмин < -10°С јаки мразеви		Тмин < -15°С опасни мразеви		Број дана са снегом =>5cm
				Број дана	одступање	Број дана	одступање	Број дана	одступање	Број дана	одступање	Број дана	одступање	Број дана	одступање	Број дана	одступање	Број дана	одступање	
Палић	1,7	258	111	88	11	45	14	87	-16	22	-23	9	-12	65	-16	0	-2	0	-2	
Сомбор	1,7	283	112	91	10	50	18	87	-14	21	-22	9	-10	71	-14	0	-2	0	-2	6
Бан. Карловац	1,7	191	66	99	17	58	21	76	-15	20	-18	7	-11	64	-9	0	-2	0	-2	3
Нови Сад	1,9	284	109	98	16	55	19	80	-13	17	-23	10	-10	61	-16	0	-2	0	-2	6
Кикинда	1,7	235	104	87	6	52	17	90	-10	20	-24	8	-14	69	-11	0	-2	0	-2	2
Зрењанин	1,7	223	93	97	12	53	15	79	-18	18	-25	10	-10	66	-11	0	-2	0	-2	6
Вршац	1,4	155	61	94	4	55	10	83	-8	19	-21	6	-12	67	-13	2	-1	0	-3	0
См. Митровица	1,8	226	86	94	12	56	21	83	-16	17	-22	8	-10	65	-17	0	-2	0	-2	3
Београд	2,2	237	79	114	17	70	21	63	-21	11	-22	5	-12	43	-15	0	0	0	0	15
Лозница	1,8	379	97	105	15	63	24	73	-18	16	-20	4	-12	46	-26	0	-1	0	-1	16
Ваљево	2,0	346	105	103	17	61	24	69	-22	16	-20	3	-12	64	-18	0	-2	0	-2	14
Вел. Градиште	2,1	213	76	95	15	57	22	82	-19	15	-24	3	-15	67	-14	2	1	0	-1	5
См. Паланка	1,8	279	100	104	17	60	21	73	-21	17	-21	6	-10	69	-12	0	-2	0	-2	17
Крагујевац	1,8	293	111	106	16	61	20	71	-20	16	-20	3	-12	64	-10	0	-2	0	-2	10
Краљево	2,0	325	104	100	15	60	21	75	-22	15	-23	3	-13	66	-18	0	-1	0	-1	14
Пожега	2,3	316	104	80	16	46	20	93	-24	32	-21	5	-15	80	-27	3	0	0	-3	22
Ђуприја	2,3	248	84	99	19	59	24	73	-29	19	-21	2	-14	72	-18	2	0	0	-2	13
Крушевац	2,0	302	109	101	21	59	23	74	-21	21	-18	4	-12	69	-15	1	-1	0	-2	15
Неготин	2,0	216	70	105	22	45	9	68	-30	16	-23	0	-19	71	-10	1	-1	0	-2	1
Зајечар	1,9	248	92	97	22	37	6	79	-27	25	-19	2	-15	91	-7	7	5	0	-2	9
Димитровград	2,3	243	91	98	25	53	25	79	-29	23	-26	3	-16	72	-26	5	3	1	-1	17
Ниш	2,0	224	83	109	19	61	19	63	-28	14	-22	4	-11	59	-19	0	-1	0	-1	13
Куршумлија	2,2	272	92	100	21	53	20	77	-24	21	-23	3	-15	73	-25	3	1	0	-2	18
Лесковац	1,8	295	97	97	14	50	15	77	-22	21	-19	2	-15	70	-20	2	-1	0	-3	18
Врање	1,6	246	90	92	9	51	16	80	-18	15	-26	3	-12	75	-13	3	1	0	-2	8
Војводина	1,7	232	93	94	11	53	17	83	-14	19	-22	8	-11	66	-13	0	-2	0	-2	3
западна Србија	2,0	347	102	96	16	57	23	78	-21	21	-20	4	-13	63	-24	1	-1	0	-2	17
централна Србија	2,0	271	95	103	17	61	22	73	-22	16	-21	4	-13	64	-15	1	-1	0	-1	13
источна Србија	2,1	236	84	100	23	45	13	75	-29	21	-23	2	-17	78	-14	4	2	0	-2	9
јужна Србија	1,9	259	91	100	16	54	18	74	-23	18	-23	3	-13	69	-19	2	0	0	-2	14
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1,9	261	93	98	16	55	19	77	-20	19	-22	5	-13	67	-16	1	-1	0	-2	10

ТОПЛОТНЕ И ПАДАВИНСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ
ВЕГЕТАЦИОНОГ ПЕРИОДА (АПРИЛ-СЕПТЕМБАР) 2025. ГОДИНЕ

Станица	Одступање Тср (°С)	Бр. дана са Тмах >20°С	Бр. дана са Тмах >30°С	Бр. дана са Тмах >35°С	Бр. кишних дана	Остварене вегетацијске падавине у mm	Остварене вегетацијске падавине у %
Палић	1,6	147	47	11	29	223	67
Сомбор	1,9	157	58	13	31	217	60
Бан. Карловац	1,7	152	62	16	41	185	41
Нови Сад	2,0	154	65	17	39	255	71
Кикинда	1,8	150	64	16	36	190	58
Зрењанин	1,7	151	66	18	37	284	83
Вршац	1,4	149	59	13	28	202	52
См. Митровица	1,6	152	56	15	38	312	89
Београд	2,3	152	61	16	41	266	68
Лозница	2,0	153	54	13	35	383	80
Ваљево	1,9	149	56	13	38	371	83
Вел. Градиште	1,9	152	67	21	31	274	73
См. Паланка	1,5	150	61	16	39	345	95
Крагујевац	1,9	152	63	18	35	265	74
Краљево	2,1	154	65	21	37	315	74
Пожега	2,0	145	51	11	38	284	67
Ђуприја	2,3	156	80	36	42	219	60
Крушевац	2,1	151	74	24	31	215	66
Неготин	2,2	155	79	25	28	165	54
Зајечар	0,9	152	69	22	36	197	64
Димитровград	2,1	149	61	18	35	378	107
Ниш	2,3	154	78	32	35	167	54
Куршумлија	2,2	150	65	15	27	175	51
Лесковац	1,9	156	84	31	32	222	69
Врање	1,6	150	76	21	37	260	85
Војводина	1,7	152	60	15	35	234	65
западна Србија	2,0	149	54	12	37	346	77
централна Србија	2,0	152	67	22	37	271	73
источна Србија	1,7	152	70	22	33	247	75
јужна Србија	2,0	153	76	25	33	206	65
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	1,9	152	65	19	35	255	70